

Ректор
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний
університет імені І. Я. Горбачевського»
заслужений діяч науки і техніки України,
чл.-кор. НАМН України,
д. мед. наук, проф. Л. Я. Ковальчук

Створення престижної і потужної університетської лікарні в Тернопільській області є важливим кроком до впровадження страхової медицини в Україні, що дозволить максимально спростити переход системи охорони здоров'я до нових умов та поліпшити рівень надання спеціалізованої медичної допомоги мешканцям краю.

Реформа охорони здоров'я, задекларована Президентом України, передбачає створення університетських лікарень в обласних центрах.

Світова практика показує, що такі лікувально-профілактичні заклади мають суттєві переваги перед звичайними лікарнями за рахунок кращої матеріально-технічної бази та високопрофесійного кадрового складу, що дозволяє надавати ефективну медичну допомогу населенню за всіма медичними спеціальностями.

Страхова медицина — це реальний досвід усіх розвинутих країн світу, і зрозуміло, що впровадження її в Україні — лише питання часу.

За цих умов страхові компанії будуть шукати й укладати угоди на надання медичних послуг з тими лікувально-профілактичними закладами, в яких надається найпрофесійніша, найсучасніша та найефективніша медична допомога.

Перспектива конкуренції між медичними установами за можливість співпрацювати з більшою кількістю страхових компаній вимагає створення державних закладів, які вигідно відрізнятимуться від інших широким спектром послуг, наданих населенню, з використанням сучасних високоефективних медичних технологій.

Лікарні, які вже зараз активно співпрацюють з університетами, — це саме ті заклади, що можуть продуктивно реформуватись за умов переходу до страхової медицини. У Тернопільській області найперспективнішою в цьому відношенні є новостворена Тернопільська університетська лікарня.

Комунальний заклад Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня»

Головний лікар КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» заслужений лікар України, канд. мед. наук М. Я. Гірняк

Державна система охорони здоров'я України в складних економічних умовах вибудовує новий фундамент, який базується на засадах сімейної медицини (лікаря загальної практики). Якщо критерієм оцінки діяльності первинної ланки (сімейного лікаря) є стан здоров'я громадян нашої держави, то критерієм оцінки третинного рівня — якість надання високотехнологічної спеціалізованої медичної допомоги.

Спеціалізовану медичну допомогу надають, як правило, в обласних та республіканських медичних закладах, які в більшості випадків мають статус клінічних, тобто є навчальною базою медичних університетів.

Практика свідчить про те, що впровадження нових медичних технологій найефективніше при співпраці медичної науки і медичних закладів третинного рівня надання медичної допомоги.

Власне тому програма реформування охорони здоров'я України і передбачає створення університетських лікарень.

Спільно з Тернопільським державним медичним університетом імені І. Я. Горбачевського, правлінням комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня» проведено кропітку роботу з вивчення світової практики (в тому числі законодавчої) щодо функціонування університетських лікарень, що дозволило запропонувати МОЗ України, Тернопільській обласній раді, обласній державній адміністрації, Головному управлінню охорони здоров'я, громадськості концепцію створення університетської лікарні.

За підтримки державних інституцій, рішенням сесії Тернопільської обласної ради від 2 жовтня 2009 року № 777 та розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2009 року № 1571-р при Тернопільському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського було створено комунальний заклад Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня».

Досвід нашої дворічної діяльності показав, що створення університетської лікарні на етапі реформування галузі має великі перспективи, а одночасно і свою специфіку при вирішенні лікувально-профілактичних та фінансово-економічних аспектів діяльності.

Безумовно, розвиток університетських лікарень буде сприяти впровадженню нових медичних технологій і наданню ефективної високоспеціалізованої допомоги населенню України.

Загальні відомості про заклад

Тернопільська обласна лікарня функціонує з 1958 року. З 1 січня 2010 року, відповідно до рішення сесії Тернопільської обласної ради № 777, її було реорганізовано в комунальний заклад Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня» (Тернопільська університетська лікарня, або університетська лікарня).

У колективі налічується 1196 працівників, серед них 226 лікарів, 471 — середнього медичного персоналу. В лікарні розгорнуто 665 ліжок. Функціонують 19 стаціонарних спеціалізованих та 13 лікувально-діагностичних відділень, у тому числі обласна консультативна поліклініка на 200 відвідувань у зміну, де ведеться прийом за 24 спеціальностями.

З метою надання високоспеціалізованої стаціонарної та консультативно-діагностичної медичної допомоги дорослому населенню області на базі стаціонарних відділень створено 7 спеціалізованих центрів: мікрохірургії ока, малоінвазивної хірургії, кардіології, нефрології, ендопротезування, гастроентерології з гепатологією, клінічної імунології та алєрлогії.

Щорічно високоспеціалізовану стаціонарну допомогу отримують понад 20 тисяч пацієнтів, консультативно-діагностичну — 75 тисяч. Протягом року в хірургічних відділеннях проводять 6759 операційних втручань.

За роки діяльності лікарні побудовано хірургічний комплекс на 240 ліжок, введено в дію лікувальний корпус № 4 та проведено реконструкцію консультативної поліклініки, офтальмологічного відділення, першого терапевтичного корпусу, відкрито навчально-музейний комплекс.

Напрацьовано заходи, спрямовані на підвищення якості медичного обслуговування та охорони здоров'я населення області, зниження захворюваності, лікарняної летальності, інвалідності та смертності за напрямками діяльності.

Форма власності

Комунальний заклад Тернопільської обласної ради.

Основні напрямки діяльності

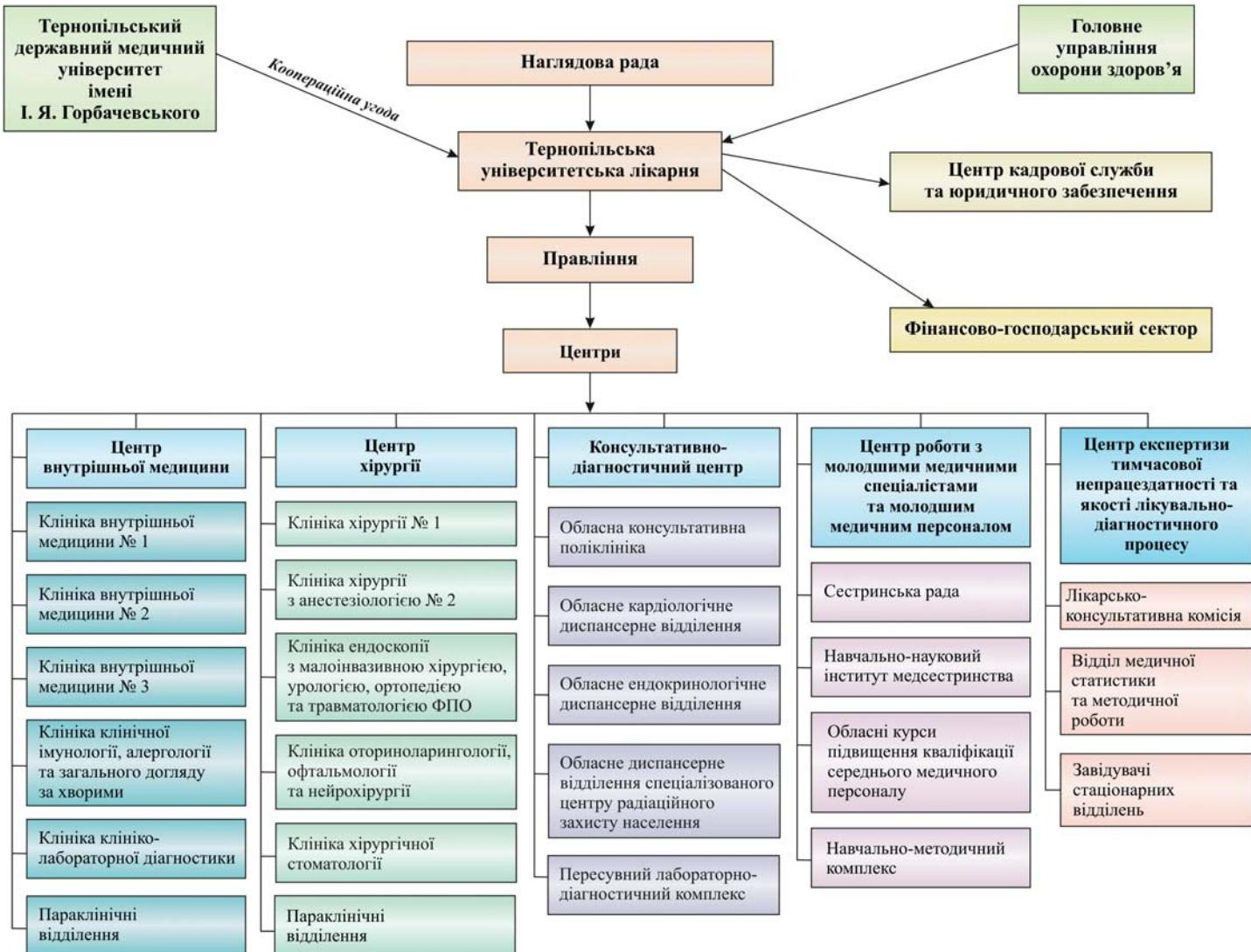
Надання високоспеціалізованої стаціонарної та консультативно-діагностичної медичної допомоги населенню, надання організаційно-методичної допомоги лікувально-профілактичним закладам області.

Основні структурні підрозділи

Структура університетської лікарні представлена 6 центрами, до складу яких входять 19 стаціонарних спеціалізованих і 13 параклінічних відділень, 4 допоміжних підрозділи, та одним сектором:

- центром внутрішньої медицини потужністю 300 ліжок терапевтичного профілю;
- центром хірургії потужністю 365 ліжок хірургічного профілю;
- консультативно-діагностичним центром на 200 відвідувань у день з прийомом за 24 спеціальностями;
- центром роботи з молодшими медичними спеціалістами та молодшим медичним персоналом;
- центром експертизи тимчасової непрацездатності та якості лікувально-діагностичного процесу;
- центром кадрової служби та юридичного забезпечення;
- фінансово-господарським сектором.

Коопераційна модель Тернопільської університетської лікарні

Управління університетською лікарнею

Управління університетською лікарнею здійснюють, згідно із Статутом правління університетської лікарні, на основі поєднання централізованого керівництва головою правління (головним лікарем) і самоврядування трудового колективу.

Правління університетської лікарні вирішує основні поточні питання діяльності університетської лікарні. До складу правління входять за посадами 9 осіб: головний лікар університетської лікарні (голова правління), проректор з науково-педагогічною та лікувальною роботою Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського (ТДМУ) (з правом вето на питання, що стосуються проведення навчального процесу, наукової та лікувальної роботи працівників ТДМУ в університетській лікарні), заступники головного лікаря з різних питань (керівники центрів і сектору), головний бухгалтер.

Членів правління (керівників центрів і сектору) призначає головний лікар (голова правління) університетської лікарні за погодженням з головою Тернопільської обласної ради, Головним управлінням охорони здоров'я Тернопільської обласної державної адміністрації (ГУОЗ Тернопільської ОДА) та наглядовою радою університетської лікарні.

Управління здійснюють, відповідно до даного Статуту, головний лікар університетської лікарні, його заступники з відповідних напрямків роботи (керівники центрів і сектору), керівники структурних підрозділів (завідувачі клінік та завідувачі відділень).

Правління університетської лікарні

Голова правління

М. Я. Гірняк —
головний лікар КЗ ТОР
«Тернопільська
університетська лікарня»

Члени правління

Н. І. Ярема — проректор
з науково-педагогічної
та лікувальної роботи
Тернопільського державного
 медичного університету
імені І. Я. Горбачевського

I. М. Герасимець —
заступник головного лікаря
з лікувальної роботи

Л. В. Задорожна —
заступник головного лікаря
з питань експертизи
тимчасової непрацездатності

В. В. Запорожець —
заступник головного лікаря
з хірургічної роботи

I. Г. Синиця —
заступник головного лікаря
з поліклінічної роботи

С. А. Устимчук —
заступник головного лікаря
з економічних питань

О. М. Маркевич —
головний бухгалтер

Т. Я. Скарлош —
заступник головного лікаря
з медсестринства

Секретар правління

О. М. Маркевич —
головний бухгалтер

Наглядова рада Тернопільської університетської лікарні

Згідно із Статутом комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня» та Положенням про наглядову раду, основними завданнями наглядової ради є: вирішення питань щодо стратегічних напрямків діяльності університетської лікарні, допомога в плануванні роботи, розгляд питань стосовно перспективного розвитку університетської лікарні, а також оптимізації її структури і функції.

Крім того, наглядова рада розглядає кандидатури на посаду головного лікаря університетської лікарні з числа заяв, поданих на конкурс, оголошений Головним управлінням охорони здоров'я Тернопільської обласної державної адміністрації, а також погоджує кандидатури на посаду заступників головного лікаря за поданням головного лікаря.

Наглядова рада виконує свою роботу на засадах неупередженості, об'єктивності, професіоналізму, колегіальності, керуючись законодавством і Статутом комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня» та Положенням про наглядову раду.

До складу наглядової ради входять 11 осіб: голова наглядової ради (який обирається за конкурсом із членів вченої ради медичного університету), представники МОЗ України, Тернопільської ОДА, Тернопільської обласної ради, Головного управління охорони здоров'я Тернопільської ОДА, Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, трудового колективу університетської лікарні, обласної організації «Українське лікарське товариство на Тернопільщині», а також 4 виборні представники від жителів Тернопільської області.

Голова наглядової ради

В. В. Бігуняк — професор кафедри загальної та оперативної хірургії з топографічною анатомією ТДМУ імені І. Я. Горбачевського, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки

Члени наглядової ради

М. В. Скибньовський — представник МОЗ України, помічник ректора ТДМУ імені І. Я. Горбачевського з організаційних питань та зв'язків з громадськістю

Члени наглядової ради

П. В. Гоч — заступник голови Тернопільської ОДА

I. Б. Дулеба — представник Тернопільської обласної ради, керуючий справами виконавчого апарату обласної ради

Л. В. Синоверський — представник Головного управління охорони здоров'я Тернопільської ОДА

О. І. Караванський — генеральний директор ВАТ «Тернопільгаз»

Н. І. Турецька — депутат Тернопільської обласної ради, голова Тернопільської обласної молодіжної громадської організації «Гуманітарний фонд «Берегиня»

І. В. Паньків — представник обласної організації «Українське лікарське товариство на Тернопільщині»

П. П. Казмірук — начальник відділу охорони здоров'я Бучацького району

Р. Я. Мостовий — начальник відділу охорони здоров'я Гусятинського району

Н. Я. Брикса — представник Тернопільської університетської лікарні, завідувач фізіотерапевтичного відділення

ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ЛІКАРНІ

Університетська лікарня — головний лікувально-профілактичний заклад, який забезпечує високоспеціалізованою стаціонарною та поліклінічною (консультативною) медичною допомогою населення області, здійснює організаційно-методичне керівництво лікувально-профілактичними закладами області, є клінічною базою для кафедр Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, базою підвищення кваліфікації лікарів та середнього медичного персоналу, підготовки лікарів-інтернів, проходження практики студентами медичних університетів і медичних коледжів.

Основними завданнями, які вирішує університетська лікарня, є:

- забезпечення в повному обсязі високоспеціалізованою стаціонарною та поліклінічною (консультативною) медичною допомогою населення області;
- надання сільським, селищним, міським, районним лікувально-профілактичним закладам організаційно-методичної допомоги з метою підвищення якості лікувально-профілактичного обслуговування населення області;
- підвищення якості підготовки медичних кадрів;
- сприяння створенню умов для проведення навчально-педагогічного процесу з використанням сучасних досягнень медичної науки і техніки;
- забезпечення умов для виконання науково-практичних досліджень за тематикою клінік;
- підвищення кваліфікації лікарів, медсестер на робочих місцях, забезпечення проходження практики студентами Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, медичних коледжів, спеціалізація медсестринського персоналу сільських, селищних, міських, районних лікувально-профілактичних закладів області;
- напрацювання за завданням органів охорони здоров'я заходів, спрямованих на підвищення якості медичного обслуговування та охорони здоров'я населення області, зниження захворюваності, лікарняної летальності, інвалідності та смертності за напрямками діяльності;
- придбання, зберігання, перевезення, відпуск, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Структура центрів Тернопільської університетської лікарні

У структуру центрів Тернопільської університетської лікарні входять 10 клінік, 19 стаціонарних спеціалізованих і 13 параклінічних відділень, 4 допоміжних підрозділи й один сектор.

Центр внутрішньої медицини

Потужність — 300 ліжок.

Клініка внутрішньої медицини № 1:

1. Кардіологічне відділення для інфарктних хворих з палатою інтенсивної терапії	— 36
2. Ендокринологічне відділення	— 50
3. Гастроenterологічне відділення	— 35

Клініка внутрішньої медицини № 2:

1. Ревматологічне відділення	— 40
2. Нефрологічне відділення	— 40
3. Відділення гемодіалізу, в тому числі сателітні відділення (діалізних місць у зміну)	— 18

Клініка внутрішньої медицини № 3:

1. Кардіологічне відділення для інфарктних хворих	— 48
2. Пульмонологічне відділення	— 30

Клініка клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими:

1. Обласний центр гастроenterології з гепатологією у складі гастроenterологічного відділення	— 35
2. Обласний центр клінічної імунології та алергології у складі гастроenterологічного (5 ліжок) і пульмонологічного (5 ліжок) відділень	— 10
3. Гематологічне відділення	— 30

Клініка клініко-лабораторної діагностики:

1. Клініко-діагностична лабораторія.
2. Міжкафедральна науково-клінічна лабораторія.

Параклінічні відділення:

1. Відділення функціональної діагностики.
2. Рентгенорадіологічне відділення.
3. Фізіотерапевтичне відділення.
4. Відділення лікувальної фізкультури.

Центр хірургії

Потужність — 365 ліжок.

Клініка хірургії № 1:

1. Хірургічне відділення, в тому числі проктологічні ліжка	— 45
2. Торакальне відділення	— 15
	— 25

Клініка хірургії з анестезіологією № 2:

1. Відділення анестезіології та інтенсивної терапії	— 9
2. Відділення судинної хірургії	— 30

Клініка ендоскопії з малоінвазивною хірургією, урологією, ортопедією та травматологією факультету післядипломної освіти:

1. Відділення малоінвазивної хірургії	— 15
2. Урологічне відділення	— 45
3. Ортопедотравматологічне відділення	— 50
4. Ендоскопічне відділення	

Клініка оториноларингології, офтальмології та нейрохірургії:

1. Оториноларингологічне відділення	— 40
2. Офтальмологічне відділення	— 55
3. Нейрохірургічне відділення	— 30

Клініка хіургічної стоматології:

1. Стоматологічне відділення	— 30
------------------------------	------

Параклінічні відділення:

1. Приймальне відділення.
2. Операційне відділення.
3. Рентгенохірургічний блок.
4. Рентгенологічне відділення.
5. Відділення гіпербаричної оксигенациї.
6. Лабораторія контактної корекції зору.
7. Відділення ультразвукової діагностики.
8. Стоматологічний кабінет.
9. Ендоскопічне відділення.

Консультативно-діагностичний центр (керівник центру — заступник головного лікаря з поліклінічної роботи):

1. Обласна консультативна поліклініка.
2. Обласне кардіологічне диспансерне відділення.
3. Обласне ендокринологічне диспансерне відділення.
4. Обласне диспансерне відділення спеціалізованого центру радіаційного захисту населення.
5. Пересувний лабораторно-діагностичний комплекс.

Центр роботи з молодшими медичними спеціалістами та молодшим медичним персоналом (керівник центру — заступник головного лікаря з медсестринства):

1. Сестринська рада КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня».
2. Навчально-науковий інститут медсестринства Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського (ННІ медсестринства).
3. Обласні курси підвищення кваліфікації середнього медичного персоналу при КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня».
4. Навчально-методичний комплекс.

Центр експертизи тимчасової непрацездатності та якості лікувально-діагностичного процесу (керівник центру — заступник головного лікаря з експертизи тимчасової непрацездатності):

1. Лікарсько-консультативна комісія.
2. Відділ медичної статистики та методичної роботи.
3. Завідувачі стаціонарних відділень.

Центр кадрової служби та юридичного забезпечення (керівник центру — начальник відділу кадрів):

1. Відділ кадрів.
2. Юрисконсульт.

Фінансово-господарський сектор (допоміжні підрозділи) (керівник сектору — заступник головного лікаря з економічних питань):

1. Централізована бухгалтерія.
2. Господарська служба.
3. Харчоблок.
4. Складські приміщення для зберігання лікарських засобів і медикаментів.

Статутна діяльність **КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня»**

Комунальний заклад Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня» є клінічним лікувально-профілактичним закладом охорони здоров'я Тернопільської області.

Університетська лікарня займається своєю діяльністю відповідно до Конституції України, основ законодавства України про охорону здоров'я, чинних законодавчих і нормативно-правових актів, рішень Тернопільської обласної ради та розпоряджень голови Тернопільської обласної ради, Положення про клінічний лікувально-профілактичний заклад охорони здоров'я (затвердженого наказом міністра охорони здоров'я від 1997 року № 174, зареєстрованого в Міністерстві юстиції 7 липня 1997 року за № 245/2049) та Договору про спільну діяльність в галузі практичної, науково-дослідної медицини та медичної освіти між державним вищим навчальним закладом «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського» і комунальним закладом Тернопільської обласної ради «Тернопільська обласна клінічна лікарня».

Усі відносини між університетською лікарнею і Тернопільським державним медичним університетом імені І. Я. Горбачевського регулюються Договором і Статутом.

За два роки функціонування, виходячи із завдань, університетська лікарня:

- забезпечила в повному обсязі високоспеціалізованою стаціонарною та поліклінічною (консультативною) медичною допомогою населення області;
- надала сільським, селищним, міським, районним лікувально-профілактичним закладам організаційно-методичну допомогу з метою підвищення якості лікувально-профілактичного обслуговування населення області;
- підвищувала якість підготовки медичних кадрів;
- сприяла створенню умов для проведення навчально-педагогічного процесу з використанням сучасних досягнень медичної науки і техніки, забезпечила умови для виконання науко-практичних досліджень за тематикою клінік;
- на робочих місцях проводить підвищення кваліфікації лікарів, медсестер, забезпечує проходження практики студентами Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, медичних коледжів, спеціалізацію медсестринського персоналу сільських, селищних, міських, районних лікувально-профілактичних закладів області.

Установчі документи про створення **КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня»**

1. Рішення Тернопільської обласної ради від 2 жовтня 2009 року № 777 «Про створення Тернопільської університетської лікарні».
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2009 року № 1571-р.
3. Договір про спільну діяльність в галузі практичної, науково-дослідної медицини та медичної освіти між державним вищим навчальним закладом «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського» і комунальним закладом Тернопільської обласної ради «Тернопільська обласна клінічна лікарня» від 19 жовтня 2009 року.
4. Статут комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня».
5. Розпорядження голови Тернопільської обласної ради від 16 грудня 2009 року № 254 «Про затвердження статуту комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня».
6. Свідоцтво про державну реєстрацію юридичної особи від 24.12.2009 року.
7. Наказ комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня» від 04.01.2010 року № 1 «Про реорганізацію комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська обласна клінічна лікарня» в комунальний заклад Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня».

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
П'ЯТЕ СКЛИКАННЯ
Двадцять шоста сесія
РІШЕННЯ

від 2 жовтня 2009 року

№ 777

Про створення Тернопільської
університетської лікарні

Відповідно до рішення Тернопільської обласної ради від 10 вересня 2009 року № 769 „Про пропозиції щодо створення Тернопільської університетської лікарні”, погодження Міністерства охорони здоров'я України від 17 вересня 2009 року № 08.01-17/1798 про проведення в Тернопільській області експерименту щодо створення Тернопільської університетської лікарні, враховуючи рекомендації постійної комісії Тернопільської обласної ради з питань охорони здоров'я, сім'ї, материнства і дитинства, Тернопільська обласна рада

виришила:

1. Створити комунальний заклад Тернопільської обласної ради „Тернопільська університетська лікарня” шляхом договірних відносин між комунальним закладом Тернопільської обласної ради „Тернопільська обласна клінічна лікарня” і Тернопільським державним медичним університетом імені І. Я. Горбачевського.

2. Дану рішення та відповідний пакет документів (концепцію, проект договору) щодо створення Тернопільської університетської лікарні надіслати Міністерству охорони здоров'я України та Кабінету Міністрів України для прийняття урядового рішення.

3. Контроль за виконанням рішення доручити постійній комісії Тернопільської обласної ради з питань охорони здоров'я, сім'ї, материнства і дитинства.

Голова Тернопільської
обласної ради

О.П.Кайда

ДОГОВІР

про спільну діяльність в галузі практичної,
науково-дослідної медицини та медичної освіти між
державним вищим навчальним закладом «Тернопільський державний
медичний університет імені І.Я. Горбачевського» і
комунальним закладом Тернопільської обласної ради
«Тернопільська обласна клінічна лікарня»

«10 » жовтня 2009 року

м. Тернопіль

Державний вищий навчальний заклад «Тернопільський державний медичний університет І.Я. Горбачевського», далі – Університет, в особі ректора – член-кореспондента АМН України проф. Л.Я. Ковальчука, який діє на підставі статуту, з одного боку, та комунальний заклад Тернопільської обласної ради «Тернопільська обласна клінічна лікарня», далі - Університетська лікарня, в особі головного лікаря М.Я. Гірняка, який діє на підставі статуту, з другого боку, що далі іменуються Сторони,

керуючись Основами законодавства про охорону здоров'я України, Цивільним кодексом України, Положенням про клінічний лікувально-профілактичний заклад охорони здоров'я, затвердженим наказом МОЗ України від 5 червня 1997 року № 174, зареєстрованим в Міністерстві юстиції 7 липня 1997 року за № 245/2049, а також рішенням Тернопільської обласної ради від 2 жовтня 2009 року № 777 «Про створення Тернопільської Університетської лікарні», уклали цей договір про спільну діяльність в галузі практичної та науково-дослідної медицини та медичної освіти (далі - Договір) про наступне:

1. Мета та предмет договору

1.1. Сторони за даним Договором зобов'язуються шляхом об'єднання зусиль (без обєднання «вкладів») спільно діяти в сфері надання високоспеціалізованої лікувально-профілактичної допомоги, медичної допомоги при неінфекційних станах та екстрених ситуаціях; забезпечення на цій основі, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації медичних

Тернопільській обласній
державній адміністрації

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 23 грудня 2009 р. № 1571-р

Київ

Питання реалізації пілотного проекту щодо створення
лікарні при Тернопільському державному медичному
університеті імені І. Я. Горбачевського

1. З метою підвищення рівня надання високоспеціалізованої лікувально-профілактичної допомоги, створення умов для поліпшення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації медичних працівників, впровадження результатів науково-дослідної роботи в практику підтримати пропозиції:

Міністерства охорони здоров'я, Тернопільської обласної ради та Тернопільської облдержадміністрації стосовно реалізації пілотного проекту щодо створення лікарні при Тернопільському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського (далі – університетська лікарня);

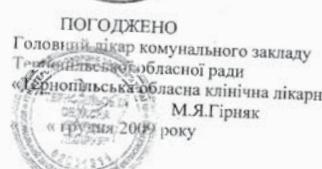
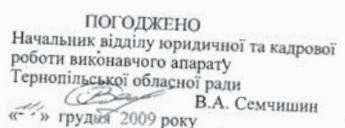
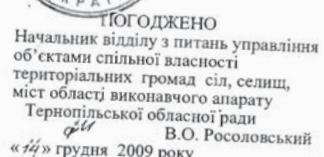
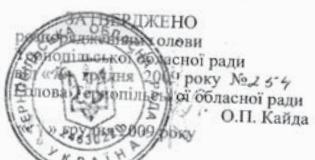
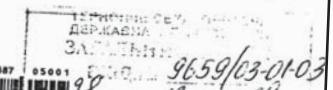
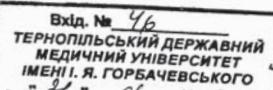
Міністерства охорони здоров'я щодо укладення між зачлененім університетом та Тернопільською обласною лікарнею договору про спільну діяльність у галузі практичної, науково-дослідної медицини та медичної

2. Міністерству охорони здоров'я:

1) разом з Міністерством фінансів під час доопрацювання проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2010 рік» та складання проектів державного бюджету за 2011–2012 роки передбачити 37 млн. гривень для фінансування заходів, пов'язаних із створенням університетської лікарні та закупівллю медичного обладнання;

2) разом з Тернопільською облдержадміністрацією:

забезпечити протягом 2010–2012 років фінансування закодів, пов'язаних з реалізацією пілотного проекту щодо створення університетської лікарні, зокрема зміщенням лікувально-діагностичної бази університетської лікарні та впровадженням новітніх медичних технологій;

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
ГОЛОВІ ОБЛАСНОЇ РАДИ

від 16 грудня 2009 року № 254
м. Тернопіль

Про затвердження статуту
комунального закладу
Тернопільської обласної ради
«Тернопільська університетська лікарня»

Керуючись Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні»,
Цивільним і Господарським кодексами України, підпунктом 1.1 пункту 1
рішення Тернопільської обласної ради від 26 листопада 2009 року № 803
«Про доручення голові Тернопільської обласної ради щодо вирішення
окремих питань управління об'єктами спільноти власності територіальних
громад сіл, селищ, міст Тернопільської області у міжсесійний період»:

1. Затвердити статут комунального закладу Тернопільської обласної
ради «Тернопільська університетська лікарня».

2. Статут комунального закладу Тернопільської обласної ради
«Тернопільська університетська лікарня» подати на реєстрацію у
відповідний орган державної реєстрації за місцем розташування.

О.П.Кайда

Голова обласної ради

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ТЕРНОПІЛЬСЬКА УНІВЕРСИТЕТСЬКА ЛІКАРНЯ»

НАКАЗ

«09» 01 2010 р.

№ 1

м. Тернопіль

Про реорганізацію комунального закладу
Тернопільської обласної ради «Тернопільська обласна
клінічна лікарня» в комунальній заклад
Тернопільської обласної ради «Тернопільська
університетська лікарня»

Відповідно до рішення Тернопільської обласної ради від 02. 10. 2009 р.
№ 777 «Про створення Тернопільської університетської лікарні»,
розворядження голови Тернопільської обласної ради «Про питання
комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська
університетська лікарня» від 28.12.2009 р., підпункту 4.3.3 пункту 4.3
Статуту комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська
університетська лікарня», враховуючи рекомендації постійної комісії
Тернопільської обласної ради з питань соціально-економічного розвитку,
промислової політики, транспорту та зв'язку, інвестицій, підприємництва,
зовнішньоекономічної діяльності:

НАКАЗУЮ:

- Ввести в дію Статут комунального закладу Тернопільської обласної ради
«Тернопільська університетська лікарня» з 01.01.2010 року.
- Ввести в дію договір про співпрацю з Тернопільським державним
 медичним університетом ім. І. Я. Горбачевського з 01.01.2010 року.
- Внести зміни до правил внутрішньо - трудового розпорядку до 15.01.10 р.,
та затвердити на зборах трудового колективу 02.02.10 р.
- Продовжити дію колективного договору між адміністрацією та трудовим
 колективом комунального закладу Тернопільської обласної ради
 «Тернопільська університетська лікарня».
- Заступникам головного лікаря комунального закладу Тернопільської
 обласної ради «Тернопільська університетська лікарня» Герасимець І.М.,
 Запорожцю В.В., Синиці І.Г., Задорожній Л.В. внести зміни в Положення

Серія А01	СВІДОЦТВО ПРО ДЕРЖАВНУ РЕЄСТРАЦІЮ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ	№ 441745
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ "ТЕРНОПІЛЬСЬКА УНІВЕРСИТЕТСЬКА ЛІКАРНЯ"		
Ідентифікаційний код юридичної особи 02001311		
Місце находження юридичної особи 46002, ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛ., МІСТО ТЕРНОПІЛЬ, ВУЛИЦЯ КЛІНІЧНА , БУДИНOK 1		
Місце проведення державної реєстрації ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ		
Дата проведення державної реєстрації 30.05.2000		
Підстава (підстави) заміни свідоцтва про державну реєстрацію зміна найменування юридичної особи		
Дата заміни свідоцтва про державну реєстрацію 24.12.2009		

про структурні підрозділи згідно установчих документів та подати на
затвердження головному лікарю до 01.02.10р.

6. Завідуючим відділенням згідно законодавства та установчих документів
розробити посадові інструкції, та подати на затвердження головному лікарю
до 01.02.10р.

7. Начальнику відділу кадрів Власюк М.І.:

7.1. Внести зміни в трудові книжки працівників комунального закладу
Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня»

7.2. Забезпечити організацію виготовлення печаток, штампів, кліше,
бланків, облікових документів відповідно до зміни назви.

8. Заступнику головного лікаря з економічних питань Устимчук С.А.,
головному бухгалтеру Маркевич О.М.:

8.1. Провести зміну особових справ в головному управлінні державного
казначейства України, Тернопільській державній податковій інспекції, АТ
«Укрсімбанку» та в інших відповідних фондах.

8.2. Пройинформувати всіх респондентів, з якими діють угоди, про зміну
назви комунального закладу Тернопільської обласної ради «Тернопільська
обласна клінічна лікарня» на комунальній заклад Тернопільської обласної
ради «Тернопільська університетська лікарня» до 15.01.10р.

9. Завідуючому відділення медичної статистики та методичної роботи
Слободянку П.Я.:

9.1. Повідомити в засобах масової інформації з використанням інтернет
ресурсу про реорганізацію комунального закладу Тернопільської обласної
ради «Тернопільська обласна клінічна лікарня» в комунальній заклад
Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня» до
15.01.10р.

9.2. Забезпечити виготовлення бланків первинної обліково-статистичної
документації відповідно нової назви установи.

10. Наказ довести до відома виконавців та колективу комунального закладу
Тернопільської обласної ради «Тернопільська університетська лікарня».

11. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Головний лікар

М.Я. ГІРНЯК

ЦЕНТР ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ

Колектив відділень терапевтичного профілю очолює керівник центру внутрішньої медицини, головний позаштатний спеціаліст з питань стаціонарної допомоги ГУОЗ Тернопільської ОДА, лікар вищої кваліфікаційної категорії за спеціальностями «Організація охорони здоров'я» та «Кардіологія» канд. мед. наук І. М. Герасимець, професійний шлях якої розпочався на Київщині в районній лікарні, в подальшому — навчання в клінічній ординатурі, захист дисертації за спеціальністю «Кардіологія», робота ординатором кардіологічного відділення Тернопільської обласної клінічної лікарні, вивчення зasad організації охорони здоров'я.

Значна увага в роботі центру внутрішньої медицини націлена на вирішення питань щодо розширення діапазону діагностичних досліджень — функціональних, ультразвукових, лабораторних.

На даний час лабораторія університетської лікарні одна з перших у західному регіоні України оснащена найсучаснішими напівавтоматичними та автоматичними аналізаторами, зокрема біохімічними, гематологічним, імунологічним, що дає можливість досягнути європейського рівня лабораторної діагностики.

Центр внутрішньої медицини Тернопільської університетської лікарні забезпечує доросле населення області високоспеціалізованою стаціонарною допомогою терапевтичного профілю відповідно до протоколів і стандартів, затверджених Міністерством охорони здоров'я України, надає методично-консультативну допомогу лікувально-профілактичним закладам області, є сучасною клінічною базою медичного університету і базою підвищення кваліфікації лікарів та медсестер.

До складу центру входять клініки внутрішньої медицини № 1, 2, 3, клінічної імуно-

логії, алергології та загального догляду за хворими, клініко-лабораторної діагностики. Функціонують 7 стаціонарних терапевтичних відділень загальною потужністю 300 ліжок, 4 параклінічних підрозділи.

У стаціонарних відділеннях центру внутрішньої медицини щорічно отримують високоспеціалізовану допомогу близько 9 тисяч пацієнтів, упроваджується 55–60 нових методик сучасної діагностики та лікування. Серед них важливо відмітити такі, як: черезстравохідна електрокардіостимуляція, добове моніторування ЕКГ та артеріального тиску, двовимірна і черезстравохідна ехокардіоскопія, визначення варіабельності серцевого ритму, визначення Д-димеру з метою ранньої діагностики тромбоемболій, медикаментозної та електроімпульсної кардіоверсії, імплантация одно- та двокамерних постійних водіїв ритму, щогодинний моніторинг рівня глікемії за допомогою апарату CGMS, методика використання інсульнівих помп у хворих з лабільним пере-

біgom цукрового діабету, пульс-терапії і плазмаферезу, гемо- та перитонеальний діаліз, комп'ютерна томографія, УЗД плевральних порожнин, комп'ютерна інтраструктуральна pH-метрія, багатомоментне дуоденальне зондування. Крім того, спільно з фахівцями Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського визначають зміни мінеральної щільності кісткової тканини за допомогою рентгенівського денситометра «LUNAR DPX-A».

Лікувально-діагностичний процес у центрі внутрішньої медицини забезпечують висококваліфіковані фахівці КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» та професорсько-викладацький склад Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського.

Керівник центру внутрішньої медицини
КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня»
канд. мед. наук І. М. Герасимець

КЛІНІКА ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНІ № 1

Завідувач клініки внутрішньої медицини № 1 д. мед. наук Н. І. Ярема

Кардіологічне відділення для інфарктних хворих з палатою інтенсивної терапії очолює головний позаштатний кардіолог ГУОЗ Тернопільської ОДА, лікар-кардіолог вищої кваліфікаційної категорії канд. мед. наук Н. М. Вівчар.

Лікувально-діагностичний процес у палаті інтенсивної терапії забезпечують 6 лікарів вищої та першої кваліфікаційних категорій. Основними завданнями відділення є надання високоспеціалізованої стаціонарної допомоги хворим кардіологічного профілю, забезпечення цілодобовою непрервною допомогою пацієнтів з гострою коронарною недостатністю, інфарктом міокарда, небезпечними для життя порушеннями ритму та провідності серця.

Завідувач
кардіологічного
відділення для
інфарктних хворих,
головний позаштатний
кардіолог ГУОЗ
Тернопільської ОДА,
лікар-кардіолог вищої
кваліфікаційної категорії
канд. мед. наук
Н. М. Вівчар

Оснащення палати інтенсивної терапії відповідає вимогам сьогодення і включає апарат для штучної вентиляції легень «Бриз», систему спостереження з приліжковими моніторами та центральним пультом управління, дефібрилятори з функцією синхронізації, сучасні електрокардіографи, тимчасові електрокардіостимулатори, апарат для

Клінічний обхід у палаті інтенсивної терапії проводить
д. мед. наук Н. І. Ярема

Клініку внутрішньої медицини № 1 створено 1 липня 2011 року. Працівники клініки надають спеціалізовану терапевтичну допомогу кардіологічного, ендокринологічного та гастроenterологічного профілів. Клініку розгорнуто на 27 ліжках кардіологічного відділення для інфарктних хворих та 9 ліжках палати інтенсивної терапії, 50 ліжках ендокринологічного відділення та 35 ліжках гастроenterологічного відділення.

На базі клініки працюють 3 професори, 4 доценти, 3 кандидати медичних наук, 12 лікарів вищої та першої кваліфікаційних категорій.

Завідувач відділення Н. М. Вівчар спільно із старшим ординатором Л. В. Садлієм забезпечують створення оптимальних умов для проведення реанімації та інтенсивної терапії.

Контроль за дотриманням стандартів лікувально-діагностичного процесу здійснюють завідувач клініки внутрішньої медицини № 1 д. мед. наук Н. І. Ярема та завідувач кардіологічного відділення для інфарктних хворих Н. М. Вівчар.

Клінічний обхід у кардіологічному відділенні проводить
д. мед. наук Н. І. Ярема

черезстравохідної електрокардіостимуляції, шприцеві дозатори, аспіраційні системи, набори для проведення інтубації трахеї, плевральної та перикардіальної пункциї, пульсоксиметри, палатний рентгенівський апарат, а також забезпечено централізовану подачу кисню до кожного ліжка.

Щорічно в палаті інтенсивної терапії проходять курс лікування понад 650 пацієнтів третинного рівня складності. Для надання кваліфікованої допомоги в кардіологічному відділенні впроваджені сучасні методики діагностики та лікування, а саме: добове моніторування ЕКГ та артеріального тиску, двовимірна та черезстравохідна ехокардіоскопія, черезстравохідна електрокардіостимуляція, пульсоксиметрія, визначення варіабельності серцевого ритму, тропоніновий тест, контроль за згортальною системою крові, визначення Міжнародного нормалізованого відношення та активованого частково тромбопластинового часу, визначення D-димеру з метою ранньої діагностики тромбоемболій.

Ординатори відділення володіють методиками інтенсивної терапії: медикаментозної та електроімпульсної кардіоверсії, пункциї та катетеризації підключичних вен, тимчасової ендокардіальної стимуляції в умовах палат інтенсивної терапії університетської лікарні та районних лікарень. Освоєно методику проведення ургентної та діагностичної пункциї перикарда, вимірювання центрального венозного тиску.

Стандарти надання спеціалізованої допомоги пацієнтам з гострим інфарктом міокарда включають своєчасне проведення тромболітичної терапії. Професорсько-викладацький склад клініки

внутрішньої медицини № 1 спільно з ординаторами палати інтенсивної терапії не лише успішно впровадили дану методику в КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня», але і є координаторами впровадження тромболітичної терапії в лікувальних залах області.

Високотехнологічну допомогу пацієнтам з гострим коронарним синдромом надають співробітники палати інтенсивної терапії та рентгенохірургічного блоку, ос-

нащеного пересувною цифровою рентгенівською системою із С-аркою та апаратом для штучної вентиляції легень «Бриз».

На базі палати інтенсивної терапії та рентгенохірургічного блоку щорічно проводять імплантацію понад 70 одно- та двокамерних постійних водіїв ритму, розпочато впровадження в діагностичний процес коронарографії.

Колектив клініки внутрішньої медицини № 1 Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського працює на базі ендокринологічного відділення, куратором якого є проф. Н. В. Пасечко. Професор та доценти клініки здійснюють кваліфіковані обходи, надають планову консультативну та екстрену медичну допомогу.

Ендокринологічне відділення очолює лікар-ендокринолог вищої кваліфікаційної категорії І. В. Голик.

У відділенні щорічно надається високо-спеціалізована стаціонарна допомога 1500–1600 хворим ендокринологічного профілю, патологія більшості яких належить до третинного рівня складності надання медичної

Завідувач рентгенохірургічного блоку П. Й. Вівчар і лікар-хіуррг І. А. Ненашко проводять імплантацію електрокардіостимулатора

допомоги. Лікувальний процес забезпечують два лікарі вищої кваліфікаційної категорії та один лікар — першої. Лікувально-діагностичний процес проводять відповідно до сучасних протоколів і стандартів надання медичної допомоги хворим з патологією ендокринної системи.

Зокрема, у 2010 році впроваджено визначення рівня інсуліну та тестостерону в крові з метою вирішення питання щодо тактики ведення пацієнтів з ендокринною патологією. У хворих з лабільним перебігом цукрового діабету та вагітних є можливість проведення щодинного моніторингу рівня глікемії за допомогою апарату CGMS.

Клінічний обхід проводить д. мед. наук, проф. Н. В. Пасечко

колів і стандартів лікувально-діагностичного процесу. Основним напрямком надання допомоги у клініці є лікування пацієнтів із хронічними гепатитами різної етіології та цирозами печінки, пептичною виразкою шлунка та дванадцятипалої кишki, хронічними панкреатитами, хворобою Крона та неспецифічним виразковим колітом. Клініка займається розробкою, науковим обґрунтуванням і впровадженням у гастроenterологічну практику сучасних протоколів діагностики та лікування хронічних захворювань шлунка, тонкої і товстої кишок, підшлункової залози, гепатобіліарної зони.

На базі клініки внутрішньої медицини № 1 виконують науково-практичні дослідження згідно з планом впровадження досягнень медичної науки в практику охорони здоров'я в КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня». Було розроблено 3 інформаційні листи: «Особливості застосування антигіпертензивних препаратів для лікування хворих на гіпертонічну хворобу жінок з постменопаузальним остеопорозом», «Стратифікація та корекція кардіоренальних факторів ризику з

Завідувач ендокринологічного відділення, лікар-ендокринолог вищої кваліфікаційної категорії І. В. Голик проводить обстеження хворого

Базою клініки внутрішньої медицини № 1 є гастроenterологічне відділення, яке очолює головний позаштатний гастроenterолог ГУОЗ Тернопільської ОДА, лікар вищої кваліфікаційної категорії В. В. Куліш.

Щорічно у гастроenterологічному відділенні проходять обстеження та лікування понад 1200 пацієнтів.

Завідувач відділення, ординатори, працівники Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського надають висококваліфіковану лікувальну та діагностично-консультативну допомогу для забезпечення виконання сучаснихproto-

Використання апарату CGMS у хворого на цукровий діабет

використанням прямого інгібітору реніну у хворих на цукровий діабет 2 типу та артеріальну гіпертензію», «Сучасне лікування функціональних порушень печінки у хворих на дифузний токсичний зоб», які затверджені МОЗ України й Українським центром наукової медичної інформації та патентно-

ліцензійної роботи. Працівники клініки внутрішньої медицини № 1 отримали 2 патенти на винаходи: «Спосіб лікування жінок з гіпертонічною хворобою і постменопаузальним остеопорозом», «Застосування препарату «Расілез» для корекції кардіorenальних факторів ризику у хворих на артеріальну гіпертонію і цукровий діабет 2 типу». Підтримано чинність 2 патентів України на винаходи з лікування етонієм (нова лікарська форма — таблетки) і за новим призначенням: у хворих з пептичною виразкою шлунка, дванадцятипалої кишki та хронічним гастродуоденітом.

На базі клініки внутрішньої медицини № 1 активно проводиться науково-дослідна робота. Викладачі клініки разом з лікарями, ординаторами відділень протягом останнього року опублікували 14 наукових статей, видали 3 інформаційні листи та 2 навчально-методичні рекомендації. Захищено одну докторську дисертацію з кардіології, виконуються 2 кандидатські дисертаційні роботи і фрагмент планової міжкафедральної наукової роботи університету. В клініці проведено комплексний системний аналіз характеру змін мінеральної щільності кісткової тканини, обміну кальцію і ліпідного обміну та встановлено особливості прогресування у жінок з есенціальною артеріальною гіпертензією атеросклерозу і постменопаузального остеопорозу. Виявлено предиктори прогресування остеопорозу у хворих на есенціальною артеріальною гіпертензією та встановлено їх особливості в гендерному аспекті. Впровад

Завідувач гастроenterологічного відділення В. В. Куліш проводить аналіз комп'ютерної pH-грами

джено застосування альфа-ліпоєвої кислоти при лікуванні хворих на тяжкий токсичний дифузний зоб в умовах йододефіцитного регіону. В клініці при лікуванні хворих на цукровий діабет 2 типу з артеріальною гіпертензією використано прямий інгібітор реніну расілез.

На базі клініки на

вчаються студенти 4 та 6 курсів медичного факультету Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, які біля ліжка хворого набувають практичних

навичок з діагностики та лікування кардіологічної, ендокринологічної та гастроenterологічної патологій.

Основним напрямком подальшого вдосконалення надання висококваліфікованої спеціалізованої діагностично-лікувальної допомоги хворим є впровадження в практику таких

інтервенційних методик діагностики та лікування:

— при серцево-судинних захворюваннях: коронарографії, первинної ангіопластики, планового та ургентного стентування коронарних судин, сучасних нейназивних та інвазивних методик діагностики і лікування складних порушень ритму та провідності серця;

— при ендокринологічних захворюваннях: використання інсулінових помп у хворих з лабільним перебігом цукрового діабету та вагітних, впровадження КТ-діагностики патології гіпоталамо-гіпофізарної ділянки;

— при гастроenterологічних захворюваннях: визначення панкреатичної еластази-1 в калі для оцінки екзокринної дисфункції підшлункової залози.

Визначення рівня глікемії

ного остеопорозу. Виявлено предиктори прогресування остеопорозу у хворих на есенціальною артеріальною гіпертензією та встановлено їх особливості в гендерному аспекті. Впровад

КЛІНІКА ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНІ № 2

Завідувач клініки внутрішньої медицини № 2
заслужений діяч науки і техніки України,
д. мед. наук, проф. С. І. Сміян

Куратором ревматологічного відділення є завідувач клініки внутрішньої медицини № 2 проф. С. І. Сміян. Ревматологічне відділення очолює обласний позаштатний ревматолог ГУОЗ Тернопільської ОДА, лікар вищої кваліфікаційної категорії О. С. Маховська.

У ревматологічному відділенні надають високоспеціалізовану стаціонарну допомогу пацієнтам із захворюваннями, що відповідають третинному рівню складності, в тому числі з ревматичними захворюваннями суглобів, системними захворюваннями сполучної тканини, системними васкулітами. У діагностиці даної патології використовують сучасні методи лабораторної діагностики: обстеження на TORCH-інфекцію, визначення антинуклеарних антитіл, імуногlobулінів різних класів, антитіл до двоспіральної ДНК, до циклічного цитрулінового пептиду.

Завідувач ревматологічного відділення,
обласний позаштатний ревматолог ГУОЗ
Тернопільської ОДА, лікар вищої кваліфікаційної
категорії О. С. Маховська проводить
щоденний огляд хворих

Клініку внутрішньої медицини № 2 створено 1 червня 2009 року на базі ревматологічного, нефрологічного відділень та відділення гемодіалізу Тернопільської університетської лікарні з філією в Копичинецькій районній лікарні.

Клініка надає спеціалізовану ревматологічну, нефрологічну допомогу мешканцям міста й області з використанням сучасних діагностичних та лікувальних технологій, відділення гемодіалізу надає діалізну допомогу хворим з термінальною нирковою недостатністю, тут з 2007 року як альтернативу хронічному гемодіалізу впроваджено в практику постійний амбулаторний перitoneальний діаліз. З метою максимально повного забезпечення хворих, які потребують лікування методом гемодіалізу, в 2009 році відкрито філію відділення на 6 діалізних місць у м. Копичинці, де одночасно лікуються 24 пацієнти.

Лікувально-діагностичний процес у клініці забезпечують 2 професори, 2 доценти, 4 асистенти, 14 лікарів-ординаторів (з них 2 кандидати медичних наук), у тому числі 7 лікарів вищої кваліфікаційної категорії та 5 — першої.

До складу клініки входять 75 ліжок, з них 40 — у ревматологічному відділенні, 35 — у нефрологічному, у відділенні гемодіалізу — 16 гемодіалізних місць.

Щорічно на базі ревматологічного відділення обстежують і лікують близько 1200 хворих із районів області та м. Тернополя. Лікування проводять відповідно до протоколів надання медичної допомоги пацієнтам з ревматологічними захворюваннями. Завдяки асиміляції сучасних наукових розробок у клінічну практику постійно впроваджують новітні методи діагностики і лікування. Так, за останні роки вдалося повністю забезпечити процес діагностики і лікування вторинного остеопорозу; ввести в практичну діяльність програми інтенсифікації в лікуванні системних захворювань сполучної тканини, системних васкулітів, зокрема пульс-терапії і плазмаферезу; досягти успіхів у лікуванні хронічних запальних захворювань суглобів шляхом призначення

Клінічний обхід у ревматологічному відділенні проводить проф. С. І. Сміян

хворобомодифікуючої терапії; зроблено перші кроки щодо використання біологічних агентів у лікуванні ревматоїдного артриту, анкілозивного спондилоартиту та системного червоного вовчака. Згідно із сучасними вимогами, під керівництвом обласного ревматолога О. С. Маховської проводять відбір і створюють реєстр хворих на ревматоїдний артрит, які потребують бальнеологічної терапії.

Лікарі-ординатори та співробітники медичного університету тісно співпрацюють з Українським ревматологічним центром та Інститутом серцево-судинної хірургії ім. акад. М. М. Амосова.

Нефрологічне відділення очолює обласний позаштатний нефролог ГУОЗ Тернопільської ОДА, лікар-нефролог першої кваліфікаційної категорії Г. Б. Симко.

У нефрологічному відділенні надають високоспеціалізовану стаціонарну допомогу близько тисячі хворих з патологією нирок, у тому числі з гострим та хронічним, швидкопрограмесуючим гломерулонефритами, діабетичною, колагеновою нефропатіями, амілоїдозом та полікістозом нирок, ускладненим піелонефритом, хронічною нирковою недостатністю, що належать до третинного рівня складності надання медичної допомоги.

У процесі високоспеціалізованого стаціонарного лікування хворих з

нефрологічною патологією використовують сучасні методики лабораторної діагностики з визначенням швидкості клубочкової фільтрації прямим методом із застосуванням йогексолу, ферітину, паратормону крові, мікроальбумінурії та цистацину С у сечі як ранніх маркерів ураження нирок, проводять імунологічні дослідження.

Впроваджено нові методики лікування, зокрема застосування еритропоетинів у хворих з анемією на тлі хронічної ниркової недостатності, активних метаболітів вітаміну D для профі-

Сеанс імунобіологічної терапії проводить маніпуляційна медсестра

лактико та лікування вторинного гіперпаратиреозу, некальцієвмісних фосфатоз'язуючих препаратів, сучасних антигіперглікемічних та гіполіпідемічних середників. На сьогодні також вдалося повністю забезпечити процес діагностики і лікування ренальних остеодистрофій, розробити диференційовані програми лікування різних форм даної патології, ввести в практику алгоритми інтенсивного лікування нефротичного синдрому, а саме пульс-терапії, плазмаферезу, досягти успіхів у лікуванні резистент-

Завідувач нефрологічного відділення,
обласний позаштатний нефролог ГУОЗ
Тернопільської ОДА, лікар-нефролог першої
кваліфікаційної категорії Г. Б. Симко

Клінічний обхід проводить куратор нефрологічного відділення д. мед. наук, проф. Л. П. Мартинюк

ного набрякового синдрому шляхом застосування гемодіафільтрації.

З апаратних методів широко використовують гемофільтрацію при резистентному набряковому синдромі.

Відділення гемодіалізу очолює обласний позаштатний спеціаліст з питань гемодіалізу, лікар-нефролог вищої кваліфікаційної категорії А. А. Клим.

З часу проведення першого сеансу гемодіалізу потужність відділення гемодіалізу значно зросла. Так, у 2011 році проведено понад 17 тисяч сеансів бікарбонатного гемодіалізу більш як 160 хворим.

У клініці внутрішньої медицини № 2 з дня її створення проводять науково-дослідні роботи, що пов'язані з вивченням епідеміології, механізмів розвитку, нових методів діагностики

ревматичних захворювань. За результатами наукових пошуків захищено 3 докторських дисертації: О. Й. Бакалюк (науковий консультант — проф. М. І. Швед), С. І. Сміян (науковий консультант — акад. НАМН України, проф. В. М. Коваленко, чл.-кор. НАМН України, проф. В. О. Бобров) і О. М. Масик (науковий консультант — проф. С. І. Сміян); 16 кандидатських дисертацій. Протягом останнього десятиріччя багато уваги приділяється розробці алгоритмів діагностики і лікування вторинного остеопорозу в клінічній практиці, що

призвело до впровадження в клініку ревматологій основних методів профілактики і лікування остеопенічного синдрому, та попередженню остеопоротичних переломів. За практичну значущість і наукову новизну, отримані в процесі даної роботи під керівництвом проф. С. І. Сміян, присвоєно науковий ступінь доктора медичних наук І. В. Жулкевичу, Л. С. Бабінець. На сьогодні проводять науково-практичне обґрунтування необхідності вивчення кардіоваскулярного ризику при ревматичних захворюваннях і можливостей його попередження та корекції. За цим напрямком кандидатську дисертацію виконує лікар ревматологічного відділення Ж. О. Антюк (науковий керівник — проф. С. І. Сміян).

Визначення швидкості клубочкової фільтрації прямим методом

Завідувач відділення гемодіалізу обласний позаштатний спеціаліст з питань гемодіалізу, лікар-нефролог вищої кваліфікаційної категорії

А. А. Клим

протягом останнього десятиріччя багато уваги приділяється розробці алгоритмів діагностики і лікування вторинного остеопорозу в клінічній практиці, що

На базі нефрологічного відділення активно проводять науково-дослідні роботи, що пов'язані з дослідженням механізмів прогресування хронічної хвороби нирок, удосконаленням методів лікування і профілактики інфекційно-запальних захворювань нирок та сечових шляхів, вивченням особливостей порушень мінерального обміну при хронічній нирковій недостатності. За результатами наукової роботи захищено одну докторську дисертацію: Л. П. Мартинюк (науковий консультант — проф. С. І. Сміян); 8 кандидатських дисертацій. Багато уваги приділяється розробці алгоритмів діагностики і лікування порушень мінерального обміну та патології кісткової тканини в нефрологічній практиці. За цим напрямком кандидатську дисертацію виконує аспірант

Інженер М. І. Січкар
контролює роботу
водоочисної системи

Проведення діалізного лікування
на апараті «INNOVA»

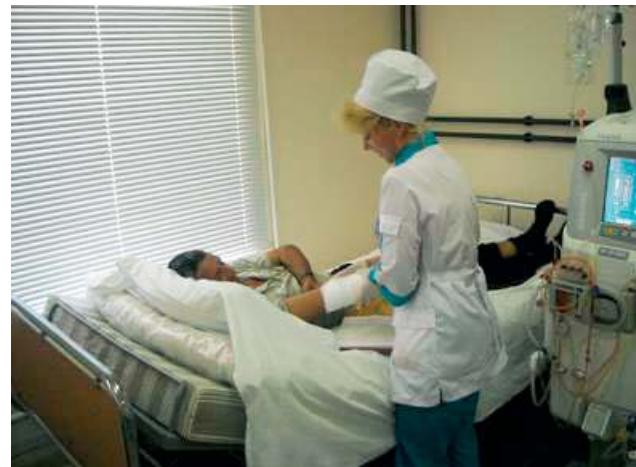

Підключення хворого до апарату
«Штучна нирка»

О. О. Ружицька (науковий керівник — проф. Л. П. Мартинюк), докторську — О. Б. Сусла (науковий консультант — І. Р. Мисула).

Сумісну працю науково-педагогічних кадрів і практичних лікарів клініки відтворено в монографії за редакцією чл.-кор. НАМН України, проф. Л. Я. Ковальчука «Проблеми остеопорозу» (15 розділів), опублікованих фахових виданнях (близько 150 наукових праць), збірниках матеріалів конференцій (приблизно 400 тез), 6 патентах і 10 інформаційних листах.

Співробітники клініки щорічно проводять науково-практичну конференцію та 2 рази на рік — клінічні конференції для працівників університетської лікарні, беруть активну участь у всесвітніх, всеукраїнських профільних конгресах, ревматологічних, нефрологічних школах, форумах, науково-практичних конференціях.

Процедура перитонеального діалізу

Ревматологічне, нефрологічне відділення та відділення гемодіалізу є навчальною базою для студентів 4–6 курсів медичного факультету та факультету іноземних студентів

Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського.

Перспективними напрямками розвитку високоспеціалізованої стаціонарної допомоги в клініці внутрішньої медицини № 2 є:

— створення реєстру пацієнтів, які отримують або потребують лікування біологічними агентами, та введення в дію спеціально обладнаної палати для проведення імунобіологічної терапії;

— розробка алгоритму комплексної оцінки ренального та кардіоваскулярного ризику у хворих на хронічну хворобу нирок і системні захворювання сполучної тканини з подальшим удосконаленням методів корекції;

Обстеження хворої на двофотонному
денситометрі «LUNAR DPX-A»

— упровадження в практику визначення концентрації циклоспорину в крові для покращення результатів лікування пацієнтів з швидкотривалим гломерулонефритом, колагеновими нефропатіями, трансплантованими нирками;

— оволодіння нефрологами відділення методикою прижиттєвої пункцийної біопсії;

— покращення надання висококваліфікованої допомоги хворим із гострим пошкодженням нирок та імунними кризами шляхом створення відділення інтенсивної нефрології та ревматології;

Клінічний розбір хворої на практичному занятті

— упровадження в практику методу спіральної комп'ютерної томографії для своєчасної діагностики кальцифікації коронарних судин та попередження виникнення кардіоваскулярних подій у пацієнтів з помірною і тяжкою нирковою недостатністю та ревматичними захворюваннями;

— співпраця зі світовими нефрологічними та ревматологічними центрами з метою підвищення кваліфікації.

У зв'язку з високим рівнем виявлення хворих із хронічною нирковою недостатністю в термінальній стадії виникає потреба в розширенні діалізної служби області. У наступному році передбачено відкриття філії відділення гемодіалізу в м. Кременці, в перспективі — відкриття відділення у м. Бучачі.

Доцент клініки внутрішньої медицини № 2 Р. Р. Коморовський проводить практичне заняття

КЛІНІКА ВНУТРІШНОЇ МЕДИЦИНИ № 3

Завідувач клініки внутрішньої медицини № 3
д. мед. наук, проф. М. І. Швед

Клініку внутрішньої медицини № 3 очо-лює заслужений діяч науки і техніки України, д. мед. наук, проф. М. І. Швед. Її базою є кардіологічне відділення для інфарктних хворих на 48 ліжок та пульмонологічне відділення на 30 ліжок Тернопільської університетської лікарні. Лікувальну та діагностично-консультативну роботу в клініці здійснюють один професор, 6 доцентів, 2 асистенти, 10 лікарів вищої та першої кваліфікаційних категорій.

Клініка надає високоспеціалізовану кардіологічну і пульмонологічну допомогу хворим міста й області. Завідувач клініки проф. М. І. Швед спільно із завідувачами профільних відділень контролюють та забезпечують дотримання стандартів надання високоспеціалізованої стаціонарної медичної допомоги пацієнтам кардіологічного та пульмонологічного профілів, використання сучасних методик діагностики, надання організаційно-методичної та консультативної допомоги в лікувально-профілактичних закладах області.

Кардіологічне відділення для інфарктних хворих очолює головний позаштатний кардіолог ГУОЗ Тернопільської ОДА, лікар-кар-

діолог вищої кваліфікаційної категорії канд. мед. наук Н. М. Вівчар.

Щорічно у кардіологічному відділенні проходять обстеження та лікування понад 2 тисячі пацієнтів.

Лікарі кардіологічного відділення регулярно підвищують свій фаховий рівень на курсах тематичного вдосконалення, беруть участь у проведенні переривчастих курсів для терапевтів області, всеукраїнських та регіональних наукових кардіологічних конференціях, активно займаються науковою роботою.

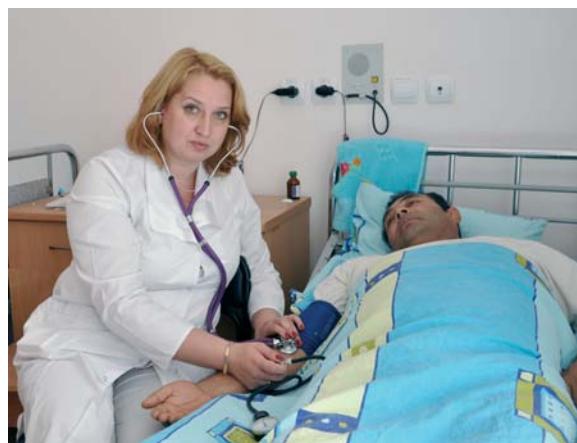
Лікування пацієнтів у кардіологічному відділенні здійснюють згідно із затвердженими стандартами, що базуються на сучасних рекомендаціях

Української асоціації кардіологів. У лікувальний процес постійно впроваджують нові методики відповідно до затвердженого плану впроваджень, забезпечують умови для виконання науково-практичних досліджень за тематикою клінік, реєстру нововведень Міністерства охорони здоров'я України, розробок працівників кардіологічного відділення.

Професорсько-викладацький склад клініки внутрішньої медицини № 3 та ординатори кардіологічного відділення проводять активну роботу з пропаганди здорового способу життя шляхом виступів на місцевому

телебаченні та радіо, публікацій у пресі, видання інформаційних листів.

Для забезпечення сучасних методів діагностики серцево-судинних захворювань на базі відділення впроваджено такі методики, як: добове моніторування серцевого ритму з визначенням варіабельності та пізніх потенціалів; добове моніторування арте-

Завідувач кардіологічного відділення для інфарктних хворих, лікар вищої кваліфікаційної категорії канд. мед. наук Н. М. Вівчар проводить огляд пацієнта

ріального тиску; велоергометрія; ехокардіоскопія у двовимірному режимі та через зтравохідна ехокардіоскопія. З метою диференційної

діагностики гіпертонічної хвороби і симптоматичних артеріальних гіпертензій проводять якісний тест на кортизон. Функціональний стан згортальної системи крові оцінюють на основі сучасних високоінформативних тестів — за величиною Міжнародного нормалізованого відношення та активованим частково тромбопластиновим часом.

Клінічний розбір тяжкохворого проводять керівник центру внутрішньої медицини І. М. Герасимець, проф. М. І. Швед та завідувач кардіологічного відділення для інфарктних хворих Н. М. Вівчар

Клініка внутрішньої медицини № 3 і кардіологічне відділення для інфарктних хворих є організаційно-методичним центром з надання висококваліфікованої спеціалізованої допомоги пацієнтам кардіологічного профілю в області, а також центром стажування лікарів-кардіологів на робочих місцях, підготовки середнього медичного персоналу. Працівники клініки розробили та впровадили нові сучасні протоколи реабілітації пацієнтів з гострим інфарктом міокарда та хронічною ішемічною хворобою.

Завідувач відділення, ординатори, працівники Тернопільського державного медичного університету забезпечують висококваліфікованою піднововою та екстреною лікувально-консультивною допомогою пацієнтів із супутньою кардіологічною патологією у стаціонарних підрозділах КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» та чергують у центрі екс-

Клінічний обхід проводить завідувач клініки внутрішньої медицини № 3 проф. М. І. Швед

треної медичної допомоги з метою надання високоспеціалізованої допомоги хворим, які перебувають у лікувальних закладах області. Для наближення спеціалізованої медичної допомоги до населення області працівники клініки внутрішньої медицини № 3 та ординатори кардіологічного відділення 1–2 рази на місяць здійснюють консультативні виїзди у лікувально-профілактичні заклади області.

З 2005 року в КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» працює транстелефонна мережа прийому та передачі електрокардіограм «ТЕЛЕКАРД», якою охоплено всі центральні районні лікарні області, а також районні номерні лікарні м. Почаєва, Копичинців, Товстого. У 2010 році даний вид консультування розширився завдяки співпраці з медичним університетом, зокрема до телеметричного консультування підключено чотири медичні пункти з надання первинної медико-санітарної допомоги в селах Зарубинці Збаразького району, Гнилиці Підволочиського району, В. Говилів та Увисла Гусятинського району.

Базою клініки внутрішньої медицини № 3 є пульмонологічне відділення, яке очолює лікар-пульмонолог вищої кваліфікаційної категорії Л. Ф. Шведова. Щорічно в пульмонологічному відділенні проходить обстеження та лікування більше ніж тисяча пацієнтів.

Завідувач відділення Л. Ф. Шведова разом із куратором відді-

Лікар М. С. Гриценко проводить добове моніторування артеріального тиску та ЕКГ

Лікар вищої кваліфікаційної категорії І. Б. Левицький проводить двовимірну ехокардіоскопію

лення доц. Л. П. Боднар забезпечують сучасний рівень діагностично-лікувального процесу в пульмонологічному відділенні.

Крім того, відділення є не лише високоспеціалізованим лікувально-діагностичним підрозділом, але й методично-консультативним центром для хворих області з бронхолегеновою та алергологічною патологіями. Тому до основних завдань відділення належать: надання високоспеціалізованої пульмонологічної, алергологічної допомоги населенню

області; організаційно-методична робота в лікувально-профілактичних закладах області з впровадження протоколів і стандартів лікування хворих з пульмонологічною патологією; впровадження в практику роботи терапевтичних відділень області сучасних лікувально-діагностичних, пульмонологічних технологій, рекомендованих провідними терапевтичними клініками України та зарубіжжя.

Завідувач пульмонологічного відділення Л. Ф. Шведова оцінює рентгенограмами пацієнта в динаміці

Протягом року у відділенні проходять лікування близько 800–900 хворих. Найбільшу питому вагу серед пролікованих пацієнтів

складають хворі на бронхіальну астму, хронічне обструктивне захворювання легень (ХОЗЛ), пневмонії (80 %), які переважно належать до третинного рівня курасії. Лікування і діагностику пульмонологічних та алергологічних хвороб здійснюють згідно з протоколами і стандартами лікування, затвердженими МОЗ України, та рекомендаціями Європейської асоціації пульмонологів і торакальних хірургів.

У процесі верифікації діагнозу використовують сучасні інструментально-лабораторні технології: комп'ютерну томографію легень, магнітно-ядерний резонанс (МРТ), УЗД плев-

ральних порожнин, цифрову флуорографію легень, фібрбронхоскопію з дослідженням біопсійного матеріалу, спірометрію; імунологічне дослідження, визначення кріоглобулінів, титру холодових антитіл, визначення рівнів специфічних IgE до різних алергенів, реакції агломерації, визначення

маркерів автоімунної патології.

У практику лікування хворих на бронхіальну астму, ХОЗЛ впроваджено небулайзерну терапію, оксигенотерапію через концентратор кисню, який знаходиться безпосередньо в палаті біля пацієнта. Крім того, оснащення відділення екосистемою «HYLA» дає можливість створювати в палатах оптимальний мікроклімат, значно зменшити концентрацію побутових алергенів, що вкрай необхідно хворим на атопічну бронхіальну астму та алергічний бронхіт.

Для постійного моніторування оксигенациї крові у хворих з патологією легень використовують пульсоксиметр.

Проведення велоергометрії (парний тест)

Клінічний обхід проводить куратор відділення доц. Л. П. Боднар

На базі клініки активно проводять науково-дослідну роботу. Лікарі-ординатори відділення І. М. Герасимець, Н. М. Вівчар, З. А. Луб'янська та О. П. Мазур захистили кандидатські дисертації. Викладачі клініки разом із лікарями-ординаторами відділення протягом останнього року опублікували 7 наукових статей, видали 4 інформаційні листи та 2 методичні рекомендації з реабілітації хворих на інфаркт міокарда та ішемічну хворобу серця.

У 2010 році в клініці внутрішньої медицини № 3 було завершено комплексну науково-дослідну роботу «Розробка диференційованих методів корекції гемодинамічних та метаболічних порушень у хворих на артеріальну гіпертензію в поєднанні з патологією внутрішніх органів», яка є фрагментом Державної програми профілактики і лікування артеріальної гіпертензії в Україні.

Протягом року співробітники клініки впровадили 5 нових методик діагностики та лікування кардіологічних хворих: «Методика оцінки функціонального стану печінки та нирок в гострому періоді інфаркту міокарда», «Спосіб відновлення функціонального стану нирок в гострий період інфаркту міокарда внутрішньовенним вливанням мілдронату», «Спосіб корекції порушень кардіогемодинаміки у хворих із поєднаною патологією шляхом застосування комплексної терапії із включенням кандесартану та біофлавоноїду корвітину», «Методика підвищення ефективності лікування хворих із морфофункціональними змінами печінки у гострому періоді інфаркту міокарда кварцетином», «Спосіб лікування хворих на грип з пневмонією та супутньою серцево-судинною патологією»; 2 нові методики лікування хворих у пульмоно-

логії: «Застосування тіотропіуму броміду (Спірива) у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень» та «Застосування серетиду при лікуванні хворих на бронхіальну астму».

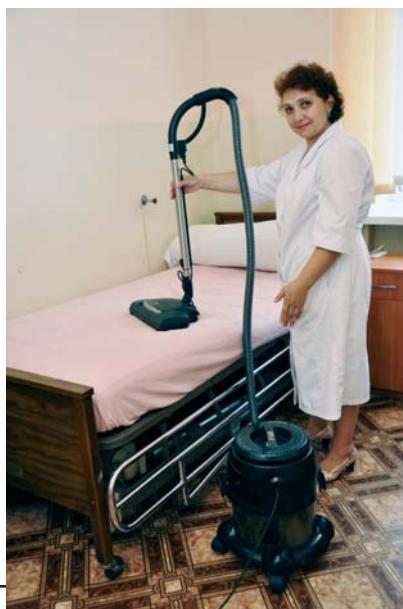
Працівники клініки внутрішньої медицини № 3 з 2003 року щорічно проводять Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Здобутки та перспективи внутрішньої медицини».

На базі клініки внутрішньої медицини № 3 проводять навчальний процес зі студентами 5 та 6 курсів. Студенти біля ліжка хворого набувають практичних навичок з обстеження пацієнтів, діагностики та лікування захворювань серцево-судинної, бронхолегеневої систем та професійних захворювань. За студентськими науковими програмами займаються 11 студентів.

Пріоритетними напрямками подальшої роботи клініки є: впровадження інтервенційних методів лікування ішемічної хвороби серця, порушень ритму і провідності; розробка і застосування сучасних методів лікування та діагностики пацієнтів із поєднаною серцево-судинною патологією; розробка протоколів реабілітації пацієнтів з гострим інфарктом міокарда на амбулаторному етапі; проведення вторинної профілактики (лікування артеріальної гіпертензії, ішемічної хвороби серця, дисліпідемії, цукрового діабету, аритмії серця, серцевої недостатності); санітарно-просвітницька робота.

Сеанс небулайзерної терапії

Робота на апараті екосистеми «HYLA»

З метою забезпечення пульмонологічних хворих високоспеціалізованою стаціонарною допомогою передбачаються впровадження в діагностичний процес комп'ютерної антіпульмографії, визначення α_1 -антитрипсину, використання моноклональної імуномодулюючої терапії в комплексному лікуванні ХОЗЛ.

КЛІНІКА КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ, АЛЕРГОЛОГІЇ ТА ЗАГАЛЬНОГО ДОГЛЯДУ ЗА ХВОРIMИ

У складі клініки розгорнуто 70 ліжок, з яких 35 — гастроентерологічних, 30 — гематологічних, 5 — імунологічних, тут надають висококваліфіковану спеціалізовану допомогу хворим гастроентерологічного, гематологічного та імунологічного профілів.

Гастроентерологічне відділення очолює головний позаштатний гастроентеролог Головного управління охорони здоров'я Тернопільської ОДА, лікар вищої кваліфікаційної категорії В. В. Куліш.

Основним напрямком надання допомоги у відділенні є лікування хворих на хронічні панкреатити, захворювання гепатобіліарної зони, в тому числі пацієнтів із хронічними гепатитами вірусної та автоімунної етіології.

Основні функції відділення:

— впровадження сучасних методів діагностики, лікування і профілактики захворювань органів травлення;

— підвищення кваліфікації лікарів і середнього медичного персоналу лікувально-профілактичних закладів області з питань гастроентерології;

— проведення аналізу поширення захворювань органів травлення, тимчасової непрацездатності, інвалідності й смертності та розробка ефективних засобів щодо їх зниження і профілактики.

Лікувально-діагностичний процес у відділенні забезпечують д. мед. наук, проф. І. Я. Господарський, д. мед. наук, проф. В. М. Василюк, доценти М. Є. Гаврилюк, І. В. Смачило, О. С. Усинська, 2 лікарі-ординатори вищої кваліфікаційної категорії Т. О. Овечкіна, Л. М. Негода, а також клінічні ординатори Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського.

На основі відділення функціонують 2 обласні центри:

1. Обласний центр гастроентерології з гематологією (керівник — проф. І. Я. Господарський). До складу центру входять 35 ліжок

Завідувач клініки клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими д. мед. наук, проф. І. Я. Господарський

Завідувач гастроентерологічного відділення В. В. Куліш проводить розбір іріографами

гастроентерологічного відділення (надають висококваліфіковану спеціалізовану допомогу хворим гастроентерологічного профілю), кабінет клінічного гастроентеролога поліклініки.

2. Обласний центр клінічної імунології та алергології (керівник — проф. І. Я. Господарський). До складу центру входять 5 ліжок гастроентерологічного відділення (надають висококваліфіковану спеціалізовану допомогу хворим імунологічного профілю) і 5 ліжок пульмонологічного відділення (надають висококвалі-

фіковану спеціалізовану допомогу хворим алергологічного профілю), кабінет клінічного імунолога/алерголога поліклініки, імунологічна лабораторія.

Новими діагностичними технологіями, впровадженими у клініці, є: розроблена та апробована методика диференційованого визначення типів кріоглобулініемії; визначення

Клінічний обхід у гастроентерологічному відділенні

антigenів і генетичного матеріалу вірусів у кріопреципітатах; визначення популяцій і субпопуляцій лімфоцитів за допомогою моноклонових антитіл; комп'ютерна інтрагастральна рН-метрія.

Проведення комп'ютерної інтрагастральної рН-метрії

льованих інтерферонів та селективних тимоміметиків при хронічних вірусних гепатитах; використання внутрішньовенних імуноглобулінів при вірусних пневмоніях і автоімунних синдромах та захворюваннях. Розроблено технологію застосування імунотерапевтичних засобів у хворих на гепатит С із резистентністю до противірусної терапії. Уперше в Тернопільській області розпочато використання внутрішньовенних моноклонових антитіл при автоімунних захворюваннях. Розроблені колективом клініки діагностичної й лікувальні технології захищені патентами на винаходи і корисні моделі.

Гематологічне відділення очолює обласний позаштатний гематолог Головного управління

Клінічне обговорення проводить проф. І. Я. Господарський

Новими лікувальними технологіями, впровадженими у клініці, є: запропоноване та апробоване поєднання пегі-

на лейкемія;

- множинна мієлома;
- мієлодиспластичний синдром;
- ідіопатичний мієлофіброз;
- справжня поліцитемія;
- есенціальна тромбоцитемія;
- гостра та хронічна імунна тромбocytopenічна пурпурा;
- анемії різного генезу середнього ступеня тяжкості й тяжкі;
- гемофілія А та В;

Введення пегільованого інтерферону хворому на хронічний гепатит С

охрані здоров'я Тернопільської ОДА, лікар вищої кваліфікаційної категорії Г. Г. Кміта.

Куратором гематологічного відділення є канд. мед. наук, доц. Б. А. Локай.

Лікувальний процес у відділенні забезпечують також лікарі вищої та першої кваліфікаційних категорій Л. Т. Крамар та Р. Й. Вибирана.

Основною функцією відділення є надання висококваліфікованої консультативної, діагностичної та високоспеціалізованої лікувальної допомоги пацієнтам із захворюваннями системи крові. Протягом 2010 року у відділенні

проліковано 827 хворих, серед них пацієнтів з уперше встановленим діагнозом — 197.

У відділенні лікують хворих з такими патологіями, як:

- гостра мієлота лімфобластна лейкемія;
- хронічна мієлойдна та лімфоїд-

— симптоматичні еритроцитози, тромбоцитози, тромбоцитопенії, розлади гемостазу.

Колектив клініки налагодив тісну співпрацю з провідними науково-дослідницьми та клінічними лабораторіями України, де проводять цитогенетичне, молекулярно-генетичне дослідження та імунофенотипування імуноцитів і клітин кісткового мозку з метою чіткої верифікації діагнозу та підвищення якості лікування. Накопичено великий власний досвід проведення поліхіміотерапії онкогематологічних захворювань згідно зі стандартами і протоколами, затвердженими МОЗ України.

Завідувач гематологічного відділення
Г. Г. Кміта проводить діагностичний
перегляд мієлограми

керівництвом проф. І. Я. Господарського та проф. Ю. І. Сливки. На сьогодні продовжується виконання 4 міжнародних клінічних досліджень.

Основні теми наукових досліджень:

- імунопатологія хронічних вірусних гепатитів та інших інфекційних хвороб;
- імунопатологія реактивних і ревматоїдного артритів, інших автоімунних захворювань;
- алергози та бронхіальна астма.

Клініка є співвиkonавцем науково-дослідних тем:

— міжуніверситетської міжкафедральної НДР, присвяченої епідемічному та пандемічному грипу і його ускладненням (керівник — чл.-кор. НАМН України, проф. Л. Я. Ковал'чук);

— міжкафедральної НДР, присвяченої оптимізації лікування розповсюджених інфекційних захворювань (керівник — чл.-кор. НАМН України, проф. М. А. Андрейчин).

Щороку зусиллями співробітників клініки

проводять всеукраїнські конференції з міжнародною участю, метою яких є пропаганда становлення медсестринства в Україні на сучасному світовому рівні. У роботі конферен-

Куратор гематологічного
відділення доц. Б. А. Локай
проводить стернальну пункцию

ховому журналі для медсестер України «Медсестринство», оскільки завідувач та доценти клініки входять до складу редколегії журналу. В 2007–2011 роках працівники клініки брали участь у роботі Українсько-нідерландського проекту при підтримці програми MATRA «Підтримка та поліпшення догляду за людьми похилого віку на рівні громад» за участь представників влади, громадськості, нідерландських експертів, преси. Цей проект передбачав ряд взаємопов'язаних кроків, а

Клінічний обхід проводять куратор та лікарі-
ординатори гематологічного відділення

цій неодноразово брали участь керівники системи охорони здоров'я України (міністри охорони здоров'я, сім'ї, молоді й спорту та їх заступники), керівники навчальних медичних закладів з України, країн Західної Європи та США.

Спільно з кафедрою пропедевтики внутрішньої медицини проведено 3 міжнародних конференції «Імунопатологія при респіраторних захворюваннях». У роботі цих форумів брали участь делегації з Польщі, Росії, Білорусі, США (експерти Національної агенції аерокосмічних досліджень з питань гіпоксії). За результатами конференцій організовано Міжнародний грантовий проект щодо вивчення епідеміології бронхіальної астми (Україна–Польща–Білорусь–Канада).

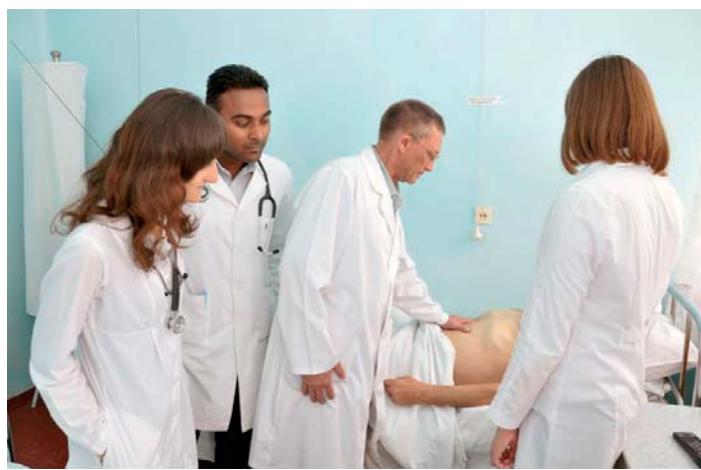
Клініка є навчальною базою для вітчизняних та іноземних студентів медичного факультету, ННІ медсестринства та лікарів-інтернів, які проходять підготовку в Тернопільському державному медичному університеті. Усі викладачі клініки відмінно володіють іноземними мовами і сертифіковані на право викладання англійською мовою (не нижче 2 рівня).

Перспективними напрямками розвитку клініки є розширення можливостей діагностики захворювань з використанням імунофенотипування клітин периферичної крові та

Клінічний розбір у гематологічному відділенні

кісткового мозку, цитогенетичного та молекулярно-генетичного методів дослідження; створення умов для проведення високодозової хіміотерапії, авто- та алотрансплантації кісткового мозку; визначення предикторів імунної відповіді на введення пегільзованих інтерферонів, внутрішньовенних моноклонових антитіл.

На базі клініки проходять навчання студенти та клінічні ординатори з різних країн світу

Плануються продовження і поглиблення співпраці з провідними світовими імунологічними, гастроентерологічними і гематологічними центрами з проведенням стажування лікарів, засвоєнням та впровадженням нових діагностичних і лікувальних технологій.

КЛІНІКА КЛІНІКО-ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Завідувач клініки клініко-лабораторної діагностики
д. біол. наук, проф. І. М. Кліщ

Клініку клініко-лабораторної діагностики створено 1 травня 2011 року. Навчальний, науковий та діагностичний процеси в ній забезпечують завідувач клініки, один професор, один доцент, 3 асистенти. Навчальною базою клініки є університетська лікарня і міжкафедральна науково-клінічна лабораторія університету.

Клініко-діагностична лабораторія КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня». До складу лабораторії входять клінічний, біохімічний, імуноферментний, імунологічний, бактеріологічний підрозділи та лабораторія ургентної служби з цілодобовим режимом роботи. Проведення лабораторних досліджень забезпечують 12 лікарів вищої кваліфікаційної категорії та досвідчені фахівці-лаборанти.

Основними завданнями клініко-діагностичної лабораторії є виконання лабораторних досліджень високого рівня, впровадження новітніх технологій відповідно до світових стандартів, спрямованих на покращення лікувально-діагностичного процесу третинного рівня складності надання медичної допомоги.

Щорічно лабораторія бере участь у міжлабораторному контролі якості, за підсумками якого отримано 100 % результат достовірності.

Клініко-діагностична лабораторія є організаційно-методичним центром, на її базі проводять первинну підготовку лікарів області, здійснюють підвищення кваліфікації лаборантів, організовують науково-практичні конференції.

На даний час лабораторія університетської лікарні єдина з державних медичних закладів і одна з перших у західному регіоні оснащена найсучаснішими напівавтоматичними та автоматичними аналізаторами, зокрема автоматичним біохімічним аналізатором системи «Integra 400 plus» Roche (Швейцарія), автоматичним імуноферментним аналізатором «Elec-sys 2010» Roche Hitachi, автоматичним гематологічним аналізатором «MS-4» (Франція).

Робота даних аналізаторів забезпечує проведення:

— імуноферментних досліджень з визначенням: тиреотропного гормону, T_4 -вільного гормону, антитіл до тиреопероксидази, пролактину, кортизолу, тестостерону, лютеїнізуючого гормону, фолікулостимулювального гормону,

С-пептиду, паратгормону, гелікобактер пілорі, ферітину, маркерів гепатитів В, С, простатоспецифічного антигену, інсуліну, імуноглобулінів Е, А, М, G, CD (3, 4, 8, 22), маркерів кардіосклерозу;

— біохімічних досліджень з визначенням показників: ліпідограми, лактату, ліпази, амілази панкреатичної, білкового, вуглеводного обмінів, мікроелементів, D-димеру, ферментів;

— гематологічних досліджень з визначенням вісімнадцяти показників периферичної крові.

Завідувач клініко-діагностичної лабораторії, лікар-лаборант вищої кваліфікаційної категорії Н. С. Степанчук проводить мікроскопічне дослідження ліквору

Клінічний підрозділ лабораторії

Біохімічний підрозділ лабораторії

У 2011 році впроваджено новітні методи дослідження: D-димер, антитіла до імуноглобуліну Е-лямблій, антитіла до імуноглобуліну G-, М-хламідій, антитіла до імуноглобуліну G-мікоплазми, уреаплазми, визначення двоспіральної ДНК, антинуклеарних антитіл, антитіл до циклічного цитрулінового пептиду.

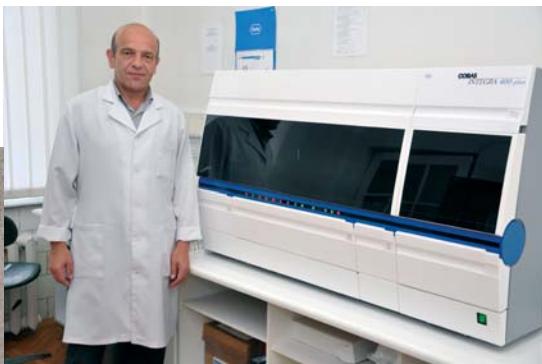

Лікар-лаборант Л. М. Фецан проводить дослідження на імуноферментному аналізаторі

На базі клініки навчаються студенти 4 і 5 курсів медичного, 3 і 4 курсів фармацевтичного та 4 курсу стоматологічного факультетів, яким викладають такі дисципліни, як клінічна лабораторна діагнос-

Лаборант І. В. Лупій проводить дослідження на гематологічному аналізаторі

Лікар-лаборант В. Т. Кирик проводить дослідження на біохімічному аналізаторі

Завідувач міжкафедральної науково-клінічної лабораторії І. А. Мартинюк

Робота на полімеразно-ланцюговому аналізаторі. Обробка результатів

тика, клінічна біохімія, функціональна біохімія. Також проводять первинну спеціалізацію з клінічної лабораторної діагностики, клінічної біохімії та передатестаційні цикли і курси тематичного вдосконалення для лікарів-лаборантів і лаборантів з вищою немедичною освітою.

Канд. мед. наук М. І. Марущак проводить аналіз результатів проточній цитофлуориметрії на апараті «Backman coulter»

Студенти 4 курсу працюють на біохімічному аналізаторі «Humalayser»

У клінічній лабораторії студенти виконують загальний аналіз крові

Студент 5 курсу ознайомлюється з роботою автоматичного імуноферментного аналізатора «Cobas»

У клініці проводять наукові дослідження з проблем діагностики та епідеміології грипу й інших респіраторно-вірусних інфекцій, вірусних гепатитів В і С, ролі апоптозу в розвитку патологічних процесів, стану клітинного і гуморального імунітету при різних захворюваннях. У дослідженнях використовують сучасні методи — проточної цитометрії, полімеразно-ланцюгової реакції, імуноферментного аналізу.

У найближчій перспективі в університетській лікарні заплановано будівництво лабораторно-діагностичного корпусу, на базі якого буде функціонувати клініка клініко-лабо-

раторної діагностики. Це дозволить використовувати для потреб клініки і в науковій роботі викладачів та практичних лікарів сучасні інформативні лабораторні методи діагностики.

Проект сучасного лабораторно-діагностичного комплексу

ПАРАКЛІНІЧНІ ВІДДІЛЕННЯ

Параклінічні відділення співпрацюють з усіма клініками Тернопільської університетської лікарні з питань організації роботи та проведення лікувально-діагностичних заходів.

Відділення функціональної діагностики. Основним завданням відділення є проведення висококваліфікованої спеціалізованої функціональної діагностики з дослідженням серцево-судинної (електрокардіографія, реографія, велоергометрія) та дихальної (пневмотахо- та спірографія) систем. Вказані методики дають можливість проводити ранню діагностику патології серця, зокрема порушень його метаболізму, ритму, гострої та хронічної

Старша медсестра З. Р. Зомбра здійснює запис електрокардіограми

реографічний комплекс. Кількісні показники роботи підрозділу відповідають середнім значенням для аналогічних відділень обласних лікарень України. Упродовж 2010 року працівники відділення провели майже 25 тисяч функціональних обстежень.

Перспективним напрямком розвитку відділення є вдосконалення рівня функціональної діагностики бронхолегенової системи.

На часі впровадження в роботу університетської лікарні таких методик, як реоенцефалографія, цифрова оптична капіляроскопія для виявлення ранніх порушень мікроциркуляції у хворих із судинною, ендокринологічною, кардіологічною, неврологічною патологіями.

У тісній співпраці з відділеннями лікарні та науковими співробітниками медичного університету здійснюються діагностичний пошук, розгляд та обговорення складних клінічних випадків. Матеріали використовують для проведення періодичних занять, консультацій та конференцій. Відділення функціональної діагностики є навчальною базою для

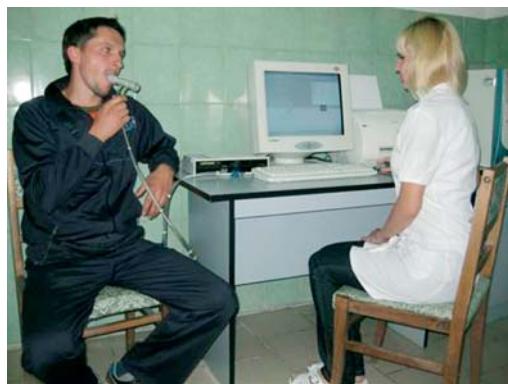
Старша медсестра З. Р. Зомбра проводить реовазографію

коронарної недостатності. Оцінка динамічних змін показників функціональних проб дозволяє достовірно визначити ефективність медикаментозного лікування, загальну працездатність пацієнта, встановити ступені недостатності кровотоку, визначити тип і ступінь вентиляційних порушень.

Відділення функціональної діагностики університетської лікарні має на озброєнні сучасне медичне обладнання, в тому числі діагностичний комп'ютерний комплекс «Кардіо-плюс», комп'ютерний

Медсестра М. Г. Новосад проводить велоергометрію

Проведення пневмотахографії

Лікарі відділення за аналітичною роботою

підготовки і професійного вдосконалення лікарів та медсестер районних і міських лікарень області.

Рентгенорадіологічне відділення. Основним завданням відділення є оптимізація променевого навантаження на пацієнтів та медичний персонал рентгенорадіологічних підрозділів лікувально-профілактичних закладів області шляхом відомчого контролю за до-

Завідувач рентгенорадіологічного відділення Л. О. Шмиров за аналітичною роботою

триманням норм радіаційної безпеки, контролю за потужністю експозиційних доз робочих місць, колективних ефективних доз, засобів протирадіаційного захисту.

Дозиметричне вимірювання іонізуючого випромінювання

Лікарі-радіологи та інженерно-технічний персонал відділення здійснюють контроль за виконанням Програми захисту населення Тернопільської області від впливу іонізуючого випромінювання на 2007–2017 рр.

Фізіотерапевтичне відділення. Фізіотерапевтичне відділення КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» надає фізіотерапевтичну допомогу хворим стаціонару та є організаційно-методичним і консультивним центром фізіотерапевтичної допомоги області. Фізіотерапевтична допомога — невід'ємна частина комплексного лікування і профілактики різноманітних захворювань.

Лікувальний процес забезпечують лікарі вищої та першої кваліфікаційних категорій, які надають високоспеціалізовану фізіотерапевтичну допомогу хворим терапевтичного та хірургічного профілів, а також проводять процедури лазеро- та магнітолазерної терапії. Фізіотерапевти беруть активну участь у науково-практичних конференціях, семінарах та з’їздах. Їх статті неодноразово друкували в матеріалах науково-практичних конференцій України та періодичних виданнях для населення області.

Завідувач фізіотерапевтичного відділення Н. Я. Брикса

Процедура ультрафіолетового опромінення

У складі відділення працюють 15 медсестер та 11 працівників молодшого персоналу, які за рік проводять близько 33–34 тисячі процедур, таких, як:

- лазеротерапія (магнітолазерна терапія та інфрачервоний лазер);
- низькочастотна електротерапія (гальванізація, діадинамотерапія, електростимуляція);
- високочастотна електротерапія (індуктотерапія, дарсонвалізація, УВЧ-терапія, СМХ- та ДМХ-терапія, ультразвукова терапія);

Проведення класичного ручного масажу

Лікар-фізіотерапевт М. В. Гнатко під час проведення апаратного масажу

— масажні процедури передбачають проведення класичного ручного та апаратного масажу на масажному кріслі та релаксаційних кушетках з електро підігрівом.

У грязелікарні проводять озокерито- та парофінотерапію.

Впроваджують нові методи лікування, такі, як:

- синглетно-киснева терапія

— інгаляторій, в якому проводять ультразвукові та парові інгаляції, синглетно-кисневу терапію, валкіонтерапію;

— камера штучного мікроклімату (галотерапія);

— масажні процедури передбачають проведення класичного ручного та апаратного масажу на масажному кріслі та релаксаційних кушетках з електро підігрівом.

при ішемічній хворобі серця, цукровому діабеті;

— електрофорез із полтавським бішофітом при лікуванні патології хребта;

— інгаляції з розчином глутаргіну при лікуванні хворих на артеріальну гіпертензію.

Відділення співпрацює з кафедрою фізіотерапії і медичної реабілітації та спортивної медицини Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського (завідувач кафедри проф. І. Р. Мисула, канд. мед. наук, доц. Л. В. Левицька). Налагоджена ак-

тивна співпраця з фізіотерапевтичним відділенням Житомирської обласної клінічної лікарні імені О. Ф. Гербачевського з приводу щоквартального обміну робочою інформацією та моніторингу показників.

Перспективним напрямком розвитку відділення є експлуатація на повну потужність водолікарні, в якій наявні ванні зали, кабінети гідромасажу, циркулярного душу, підводного скелетного витягнення, душу Шарко.

Процедура ультразвукової терапії

Проведення ультразвукових інгаляцій

Відділення лікувальної фізкультури.

Основним завданням відділення є забезпечення ранньої фізичної реабілітації хворих терапевтичного та хірургічного профілів з метою запобігання появі ускладнень основних захворювань, відновлення функціональної здатності організму та працездатності. Щорічно у відділенні методом лікувальної фізкультури лікується 9500–10 400 хворих.

Завідувач відділення лікувальної фізкультури, лікар вищої кваліфікаційної категорії з лікувальної фізкультури Н. П. Бобеляк за аналітичною роботою

Медичний персонал відділення володіє сучасними методиками лікувальної фізкультури, надає допомогу хворим. З червня 2003 року є членом осередку асоціації фахівців зі спортивної медицини та лікувальної фізкультури.

У процесі реабілітації хворих використовують лікувальну, коригувальну, дихальну (звукову, дренажну, форсовану) гімнастику, дозовану ходьбу, теренкур. У роботі з пацієнтами, які мають патологію опорно-рухового апарату, застосовують новітні методики пасивної, пасивно-активної, активної розробки їх органів, проводять заняття на відповідних тренажерах.

З метою прискорення клінічного та функціонального одужання хворих впроваджено методику формування елементів ізометрич-

ного напруження при гіпертонічній хворобі, збільшення фізичного навантаження циклічного типу при цукровому діабеті, постізометричну релаксацію на профілакторі Євменова.

На основі методичних рекомендацій Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, Головного управління охорони здоров'я Тернопільської ОДА, КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» «Реабілітація хворих на інфаркт міокарда» від 31.01.2011 року на базі кардіологічного відділення для інфарктних хворих, у відділеннях реабілітації місцевих кардіологічних санаторіїв та поліклініці за місцем проживання впроваджено систему реабілітації хворих на інфаркт міокарда.

Перспективним напрямком розвитку відділення є впровадження в практику методики ранньої фізичної реабілітації хворих з черепно-мозковими травмами.

Медсестра О. П. Нагаєнко проводить комплекс вправ для розробки кульшових суглобів

ЦЕНТР ХІРУРГІЇ

З 2001 року колектив хірургічного підрозділу очолює заступник головного лікаря з хірургічної роботи В. В. Запорожець. Віктор Васильович — досвідчений хіург, який пройшов шлях від ургентного хіурга, клінічного ординатора, завідувача хірургічного відділення в районі, вивчив організаційний досвід, зробив вагомий внесок у розвиток нових технологій лікування-діагностичного процесу. Досягнуто успіхів у малоінвазивних технологіях черевної і торакальної хірургії, оториноларингології та урології, нових технологіях лікування патології очей та ортопедії, впроваджені протоколів і стандартів діагностики та лікування хворих хірургічного профілю.

Центр хірургії Тернопільської університетської лікарні забезпечує населення області високоспеціалізованою та висококваліфікованою стаціонарною і хірургічною допомогою, надає методичну допомогу лікувально-профілактичним закладам області, є клінічною базою медичного університету і базою підвищення кваліфікації лікарів та середнього медичного персоналу.

На базі закладу функціонують клініка хірургії № 1, клініка хірургії з анестезіологією № 2, клініка ендоскопії з малоінвазивною хірургією, урологією, ортопедією та травматологією факультету післядипломної освіти, клініка оториноларингології, офтальмології та нейрохірургії, клініка хірургічної стоматології, розгорнуто 11 стаціонарних хірургічних підрозділів загальною потужністю 365 ліжок, 9 параклінічних відділень, які оснащені відповідною апаратурою та обладнанням.

Утворено високоспеціалізовані центри мікрохірургії ока, ендопротезування, малоінвазивних технологій.

Щорічно в центрі хірургії стаціонарну допомогу надають понад 11 тисячам хворих,

проводять близько 6–6,5 тисяч операційних втручань, впроваджують до 45–50 нових методів діагностики та лікування.

Широко використовують найсучасніші медичні технології, такі, як: плазмаферез, пе-

Керівник центру хірургії, заступник головного лікаря з хірургічної роботи, лікар вищої кваліфікаційної категорії В. В. Запорожець

ритонеальний діаліз, лапароскопічна діагностика, артроскопія, ендопротезування кульшових суглобів, мікрохіургія ока, підбір та постановка штучних оптичних лінз при катаркті, мікрохірургічні втручання при захворюваннях хребта, діапазон щелепно-лицевих операцій, ендоопераційні втручання при аденоїмі передміхурової залози, видалення конкриментів із сечовивідних шляхів, реконструктивні операції на ЛОР-органах, судинах та ін.

Надання спеціалізованої медичної допомоги забезпечує потужний кадровий потенціал працівників КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» і Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського.

КЛІНІКА ХІРУРГІЇ № 1

Клініка хірургії № 1 надає спеціалізовану планову та ургентну, хірургічну, проктологічну і торакальну допомогу населенню області.

Науковий потенціал, теоретичні та практичні розробки працівників клініки широко використовуються хіургами не лише Тернопілля, але й усієї України. У клініці сформувався колектив висококваліфікованих хіургів. Одним із фундаторів клініки був д. мед. наук, проф. Ю. Т. Коморовський, який очолював її з 1965 до 1987 року.

З 1987 до 2010 року клініку хірургії № 1 очолював ректор ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського» заслужений діяч науки і техніки України, чл.-кор. НАМН України, д. мед. наук, проф. Л. Я. Ковальчук.

Проф. Л. Я. Ковальчук уперше в Україні започаткував вивчення об'ємного кровообігу стравоходу, шлунка, дванадцятипалої кишки і розробив нові методики органоощадних та органозберігаючих операційних втручань на шлунку, операції на стравоході, підшлунковій залозі, жовчних шляхах, які широко використовуються хіургами України, зокрема Тернопілля. Леонід Якимович підготував цілу хірургічну школу науковців та практичних хіургів, з них 8 докторів та 27 кандидатів медичних наук.

З 2011 року клініку хірургії № 1 очолив учень проф. Л. Я. Ковальчука д. мед. наук А. Д. Беденюк.

Лікувально-діагностичний процес у клініці забезпечують 3 професори, 4 доценти, 3 кандидати медичних наук, 7 лікарів-хіургів вищої кваліфікаційної категорії і 2 — першої, завдяки яким впроваджуються нові сучасні методики операційних втручань на органах грудної, черевної порожнин, судинах, ендокринній системі.

Клініку хірургії № 1 розгорнуто на 70 ліжках (45 хірургічних з проктологією та гнійною

хірургією і 25 торакальних). Працівники клініки щорічно виконують понад 1400 складних операційних втручань на шлунку, жовчних шляхах, печінці, підшлунковій залозі, кишечнику, щитоподібній залозі, органах грудної порожнини. Хірургічна активність у 2010 році склала 75,5 %, що значно вище, ніж у попередні роки, з післяопераційною летальністю 0,2 %.

На базі клініки проходять підготовку аспіранти, магістри, клінічні ординатори, інтерни.

У торакальному відділенні накопичено великий досвід у лікуванні хворих з нагнійними захворюваннями легень, плеври, новоутвореннями та кістами легень і середостіння, захворюваннями діафрагми (трижі, релаксація), патологією стравоходу, травмами грудної клітки.

Можливості університетської лікарні дозволяють виконувати операції при наявності серйозних супутніх захворювань. Серед планових операційних втручань значну кількість становлять пульмонектомії, плевректомії та лобектомії, резекції ребер тощо. За 2010 рік у 2,5 раза зросла кількість операцій

на стравоході, діафрагмі та середостінні. Тісна співпраця з відділенням малоінвазивної хірургії дозволила сьогодні широко використовувати малоінвазивні методики діагностики та лікування бульозної хвороби легень та спонтанного пневмотораксу, а також при ліквідації діафрагмальних трижі. Фахівці торакального відділення цілодобово надають невідкладну допомогу пацієнтам облас-

Завідувач клініки хірургії № 1
д. мед. наук А. Д. Беденюк

Проф. Л. Я. Ковальчук виконує
гепатикоєюностомію

Завідувач хірургічного відділення
канд. мед. наук, доц. О. М. Гусак

виконують близько 6000 операційних втручань на 12 операційних столах. Функціонування відділення та виконання операційних втручань забезпечують 15 медсестер та 14 молодших медсестер.

У клініці здобувають знання з абдомінальної, торакальної, судинної, ендокринної хірургії студенти 4–6 курсів, тут проходять заняття хірургічного гуртка. З усіх тем, що викладаються, працівники підготували робочі

ті. Більшість ургентних хірургічних втручань виконують з природу проникних поранень та закритої травми грудної клітки.

Структурні підрозділи хірургічного профілю тісно співпрацюють з операційним відділенням. Кожного року

Клінічний обхід проводять працівники клініки хірургії № 1

У клініці є всі умови для проведення практичних занять біля хворого в палаті, операційній, перев'язочній та навчальних кімнатах. Викладачі мають необхідний наочний матеріал

(набори тематичних прозірок з малюнками, схемами операцій, рентгенограм тощо). Для визначення рівня теоретичних знань студентів у клініці широко використовують тестовий контроль, розроблений працівниками клініки.

Співробітники клініки підвищують свою кваліфікацію не тільки на теренах України, але й за кордоном — у шпиталі Університету Південної Кароліни Ап-

стейт (США), Карловому університеті (Чехія), Вроцлавському університеті (Польща), широко використовуючи отриманий досвід у повсякденній роботі, впровадженні нових високотехнологічних методик.

За минулий рік опубліковано 45 наукових статей, отримано 7 патентів на винаходи,

Клінічний розбір післяопераційного хворого
у перев'язочній

програми, лекційні курси, навчально-методичні посібники та розробки. Постійно проводиться робота щодо зміцнення навчально-методичної бази, використання нових інформаційних технологій у навчальному процесі.

Завідувач торакального відділення
доц. В. В. Мальований демонструє хворого
на засіданні хірургічного товариства

здійснено 12 виступів на конференціях, симпозіумах. За участю колективу клініки було написано та видано у 2010 році підручник «Хірургія» за редакцією проф. Л. Я. Ковальчука. Щорічно на базі клініки відбуваються засідання завідувачів кафедр хірургії з

усіх медичних вузів України.

У клініці розроблено нові методики, направлені на оптимізацію передопераційної підготовки, інтраопераційної корекції та післяопераційного лікування хворих на виразкову хворобу. Досліджено бактеріальний спектр вмісту черевної порожнини та післяопераційних ран у хворих із запальними ускладненнями після операції на шлунку і дванадцятипалій кишці та розроблено методи їх профілактики і лікування. Встановлено основні чинники розвитку етапність проявів ішемічно-реперфузійного пошкодження печінки після декомпресії жовч-

Завідувач операційного відділення, лікар-хірург вищої кваліфікаційної категорії

В. В. Свідерський

вання. Встановлено основні чинники розвитку етапність проявів ішемічно-реперфузійного пошкодження печінки після декомпресії жовч-

Завідувач хірургічного відділення канд. мед. наук, доц. О. М. Гусак виконує передню резекцію прямої кишки

них проток у хворих на обтураційну жовтяницю. Визначено залежність між вираженням реперфузійного пошкодження у хворих з різним рівнем білірубінемії і тривалістю обтураційної жовтяниці. Вивчено вплив аплікаційних пов'язок при трофічних виразках на основі

Лікар-ординатор П. А. Сас проводить плевральну пункцію

варикозної хвороби та постстромбофлебітичного синдрому нижніх кінцівок.

З відкриттям університетської лабораторії розширились можливості для наукової роботи працівників університету та лікарні. Працівники клініки хі-

Професор клініки хірургії № 1 В. І. Максимлюк виконує субтотальну резекцію шлунка

хірургії № 1 постійно впроваджують нові технології обстеження та лікування хворих. У найближчій перспективі планується покращити матеріально-технічну базу клініки, операційного блоку, що дозволить розширити об'єм операційних втручань та поліпшити їх якість. Тісна співпраця співробітників університету та працівників університетської лікарні є запорукою надання висококваліфікованої хірургічної допомоги населенню Тернопілля.

Завідувач клініки хірургії № 1 д. мед. наук А. Д. Беденюк проводить практичне заняття зі студентами

КЛІНІКА ХІРУРГІЇ З АНЕСТЕЗІОЛОГІЄЮ № 2

Клініка хірургії з анестезіологією № 2 надає спеціалізовану хірургічну допомогу хворим із судинною патологією, проводить інтенсивну терапію відповідних пацієнтів хірургічного профілю та анестезіологічне забезпечення операційних втручань у Тернопільській університетській лікарні. Клініку створено 29 травня 2009 року. Її лікувальною базою є відділення судинної хірургії, відділення анестезіології та інтенсивної терапії. Лікувально-діагностичний процес у клініці забезпечують 3 професори (доктори медичних наук), 2 доценти, 3 асистенти, 24 лікарі-ординатори, більшість з яких має вищу кваліфікаційну категорію.

Відділення судинної хірургії розгорнуто на 30 ліжках, щорічно тут проходять курс лікування близько 900 пацієнтів.

За 2009 рік виконано 434, в 2010 — 519, а за 9 місяців 2011 — 417 операційних втручань при різній судинній патології. Виконують операційні втручання на аорто-стегновому, стегново-підколінному та підколінно-гомілковому артеріальних сегментах, реконструктивні операції на екстракраніальних артеріях, при аневризмі аорти та магістральних артерій. Широко впроваджено операції при венозній патології, що спрямовані на корекцію горизонтального та вертикального венозних рефлюксів, реконструк-

Завідувач клініки хірургії з анестезіологією № 2
д. мед. наук О. В. Олійник

цію клапанного апарату глибоких вен.

Працівники клініки активно розробляють і впроваджують сучасні методи лікування. Зокрема, в клінічну практику впроваджено методики попередження ре-перфузійного синдрому при реконструктивних операціях на аорто-стегновому сегменті за умов хронічної критичної ішемії нижніх кінцівок, диференційований підхід до профілактики тромбоемболічних ускладнень не тільки в пацієнтів із судинною патологією, але й у хворих загальнохірургічних стаціонарів.

Згідно із сучасними стандартами, виконують малоінвазивні операційні втручання, зокрема ендоскопічну субфасціальну дисекцію комунікантних вен у пацієнтів із посттромбофлебітичним синдромом.

Завдяки широкому впровадженню в клінічну практику відділення ультразвукового дуплексного сканування судин суттєво покращилися діагностика та диференційна діагностика патології артерій і вен. Серед ургентних втручань чільне місце займають операції при травмах судин, емболіях та тромбоах магістральних артерій, гострих венозних тромбоах. При проведенні операційних втручань широко застосовують регіонарні методи знеболювання, епідуральну, спінальну, плексус-

Завідувач відділення судинної хірургії, судинний хірург вищої кваліфікаційної категорії О. М. Шведов

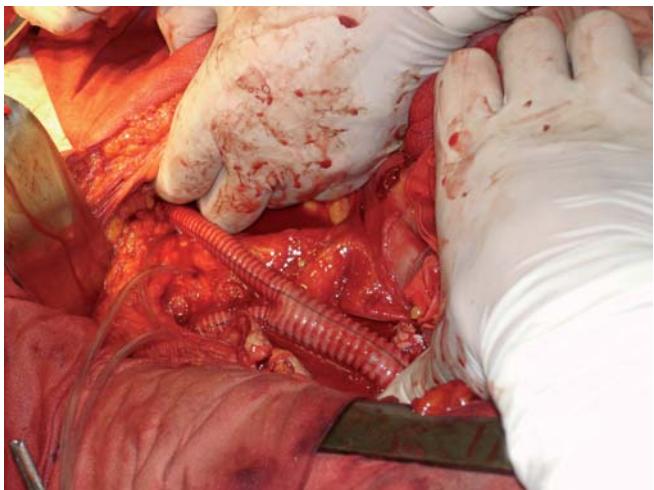

Куратор відділення судинної хірургії д. мед. наук, проф. І. К. Венгер

важено операції при венозній патології, що спрямовані на корекцію горизонтального та вертикального венозних рефлюксів, реконструк-

Проведення реконструктивної операції на аорто-стегновому сегменті

Протезування відділу черевної аорти після видалення аневризми

ну, стовбурову та термінальну анестезію.

У відділенні анестезіології та інтенсивної терапії, яке має 12 ліжок, щороку отримують лікування близько 1500 хворих, із них 75 % — післяопераційні хворі, 4,5 % — пацієнти з мозковою патологією, 2,5 % — з дихальною недостатністю, 2,3 % — з гострими отруєннями, 2,2 % — з нирковою недостатністю, 1,5 % — із шлунково-кишковими кровотечами, 1,3 % — з гематологічною патологією, 0,9 % — з гострими панкреатитами та ін.

У відділенні анестезіології та інтенсивної терапії широко використовують інгаляційний ендотрахеальний низькопоточний наркоз сесораном із застосуванням наркозних апаратів «Leon», проводять мембраний плазмаферез, гострий гемодіаліз у відповідних категорій хворих, медикаментозний фібриноліз при

тромбоемболічних ускладненнях, використовують різні методики неінвазивної вентиляції легень за допомогою апаратів «Dräger», контролюваних за об'ємом і тиском.

У палатах інтенсивної терапії здійснюють постійне інтенсивне спостереження за хворими, яке включає кардіомоніторинг, моніторування газів крові та дихальної суміші, дослідження кислотно-лужного стану.

У клініці проводять інтенсивну інфузійно-трансфузійну терапію, корекцію водно-електролітного, кислотно-лужного стану, парентеральне та ентеральне харчування, антибактеріальну терапію, використовують різні методики детоксикаційної терапії.

Працівники клініки регулярно здійснюють лікарські виїзди в райони області, де надають пацієнтам якісну консультативну допомогу. Поряд із цим, ведеться цілодобове чергування з наданням екстреної медичної допомоги хворим області.

Усі викладачі клініки стажувалися за кордоном — у шпиталі Університету Південної Кароліни Апстейт (США), госпіталі Віденського медичного університету (Австрія), Празькому госпіталі (Чехія), провідних клініках Росії та України. Клініка співпрацює з клініками анестезіології та інтенсивної терапії

Вроцлавського університету та лікарні West Middlesex London University (Лондон, Велика Британія).

Відділення судинної хірургії Тернопільської університетської лікарні є базовим у виконанні науково-дослідної роботи «Ускладнені форми хронічної венозної недостатності — діагностика та лікування». У межах даної теми захищено 5 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, видано посібник «Хіургія поєднаних і множинних атеросклеротичних оклюзій екстракраніальних артерій та аортостегнового сегмента».

Завідувач відділення анестезіології та інтенсивної терапії О. І. Куйбіда

Під час обходу у відділенні анестезіології та інтенсивної терапії

Співробітники клініки виступали з доповідями на XXII з'їзді хірургів України (м. Вінниця, 2010 рік), III з'їзді судинних хірургів України (м. Донецьк, 2010 рік), III та IV конференціях з міжнародною участю «Ангіологія і судинна

Інтенсивне спостереження за хворими у ВАІТ

Догляд медичного персоналу за трахеостомічною трубкою у ВАІТ

хірургія «Сухаревські читання» у 2010 і 2011 роках, всеукраїнських та регіональних хірургічних конференціях.

Науковці є авторами та співавторами 10 монографій, 5 підручників та посібників; вони опублікували понад 450 наукових статей, 16 патентів на винаходи. У клініці виконуються одна докторська та 4 кандидатських дисертацій, завершуються написання та підготовка до друку англомовного підручника з анестезіології та інтенсивної терапії.

У травні 2011 року силами клініки започатковано та проведено науково-практичну конференцію «Галицькі анестезіологічні читання: актуальні питання анестезіології та інтенсивної терапії», в якій взяли участь понад 300 наукових працівників і практичних анестезіологів з 11 областей України, а також з Польщі, Великої Британії, США. Такі конференції плануються проводити щорічно.

На базі клініки іноземним студентам викладають основи хі-

рургії, анестезіології та інтенсивної терапії, тут проходять навчання інтерни-анестезіологи, курсанти-анестезіологи, інтерни та курсанти з таких дисциплін: сімейні лікарі, лікарі швидкої допомоги, хірурги, травматологи,

акушери-гінекологи, неврологи тощо. Таким чином, клініка бере участь у навчальному процесі трьох факультетів — факультету іноземних студентів, медичного факультету та факультету післядипломної освіти.

Перспективними напрямками роботи клініки є: освоєння малоінвазивних методик лікування аневризм черевної аорти та периферич-

Куратія хвогого студентом іноземного факультету

них артерій і нових методів операційного лікування екстракраніальних артерій; впровадження стандартів лікування невідкладних станів в анестезіології, інтенсивній терапії; наукові розробки щодо діагностики та підвищення ефективності лікування гіпоксичних станів у клініці та експерименті. Працівники клініки планують продовжувати розвивати інгаляційні

малопоточні методи знеболювання, впровадити використання BIS-моніторування під час анестезії, тотальне парентеральне харчування «три в одиному», вдосконалювати продовжену неінвазивну вентиляцію легень із застосуванням різних видів ларингеальних масок.

Операцію на стегново-підколінному сегменті спостерігають студенти з Нігерії

КЛІНІКА ЕНДОСКОПІЇ З МАЛОІНВАЗИВНОЮ ХІРУРГІЄЮ, УРОЛОГІЄЮ, ОРТОПЕДІЄЮ ТА ТРАВМАТОЛОГІЄЮ ФАКУЛЬТЕТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Завідувач клініки ендоскопії з малоінвазивною хірургією,
урологією, ортопедією та травматологією ФПО

Тернопільського державного медичного університету
імені І. Я. Горбачевського, завідувач відділення малоінвазивної
хірургії, головний позаштатний спеціаліст з малоінвазивної
хірургії ГУОЗ Тернопільської ОДА д. мед. наук О. Л. Ковальчук

Клініку ендоскопії з малоінвазивною хірургією, урологією, ортопедією та травматологією факультету післядипломної освіти створено 27 грудня 2010 року на базі відділення малоінвазивної хірургії, урологічного, ортопедотравматологічного та ендоскопічного відділень Тернопільської університетської лікарні.

Висококваліфіковані співробітники клініки проводять ендоскопічну діагностику в місті й області, надають спеціалізовану хірургічну, гінекологічну, урологічну, ортопедотравматологічну допомогу хворим з використанням новітніх технологій.

Лікувально-діагностичний процес у клініці забезпечують один доктор медичних наук, 5 доцентів, 2 асистенти, 15 ліка-

рів-ординаторів (з них 2 кандидати медичних наук), більшість з яких має вищу кваліфікаційну категорію.

У клініці розгорнуто 110 ліжок, з яких 15 — центру малоінвазивної хірургії, 45 — урологічного відділення, 50 — ортопедотравматологічного відділення. Протягом року в клініці отримують лікування понад 3000 хворих, виконують більше 2000 операційних втручань, проводять близько 10 000 ендоскопічних досліджень, з них 3000 маніпуляцій, 1500 цитоморфологічних досліджень.

Центр малоінвазивної хірургії, який функціонує на базі відділення малоінвазивної хірургії, впродовж року надає консультивно-діагностичну і лікувальну допомогу більш як 500 хворим. У центрі проводять близько 450 операційних втручань, хірургічна активність ста-

Лапароскопічна холецистектомія.
Оперує д. мед. наук О. Л. Ковальчук

новить 85 %. Широко використовують малоінвазивні технології при таких патологіях, як:

— лапароскопічна абдомінальна хірургія: жовчнокам'яна хвороба, поліпоз жовчного міхура, механічна жовтяниця доброкісного генезу; гострий та хронічний панкреатит; грижі стравохідного отвору діафрагми; черевні грижі; злукова хвороба очеревини; гострий та хронічний апендицит;

— лапароскопічна гінекологія та гістероскопія: доброкісні новоутворення матки і придатків; трубно-перитонеальне непліддя; лігування маткових труб;

— малоінвазивна урологія: трансуретральна резекція доброкісної гіперплазії простати;

Пластика грижі стравохідного отвору діафрагми.
Оперує д. мед. наук О. Л. Ковальчук

Лапароскопічний адгезіофімбріолізис.
Оперує лікар-гінеколог Л. О. Краснянська

петлева екстракція конкрементів з нижньої третини сечовода; трансуретральна біопсія сечового міхура; трансуретральна резекція папіломи сечового міхура, раку простати; видалення конкремента з уретри, резекція шийки сечового міхура; вапоризація простати; ендово-візикальна літотрипсія;

— артроскопічна ортопедія: пошкодження менісків, передньої та задньої хрестоподібних зв'язок, суглобного хряща колінного суглоба, деформуючий артроз, наявність вільних внутрішньосуглобових тіл, розтинаючий остеохондрит, звичний вивих надколінника, синовіїти нез'ясованої етіології;

— ендоскопія: ретроградна панкреатохолангіографія (РПХГ); папілосфінктеротомія;

Трансуретральна резекція доброкісної гіперплазії простати. Оперує доц. В. В. Твердохліб

стентування фатерового сосочка; поліпектомія; видалення сторонніх тіл; ендоскопічний гемостаз.

Співробітники ендоскопічного відділення виконують ендоскопічні обстеження, маніпуляції та операції: езофагогастродуоденоскопії, колонофіброскопії, ларингобронхофіброскопії, взяття матеріалу на цитоморфологічне дослідження, санаційні бронхофіброскопії, поліпектомії, видалення сторонніх тіл, проведення зонда для ентерального харчування, видалення папілом, фібром на голосових складках, піднаркозне проведення ендотрахеальної трубки при утруднених інтубаціях та ін.

Ендоскопісти університетської лікарні щоденно і цілодобово несуть ургентну службу з наданням невідкладної хірургічної допомоги населенню області.

У відділенні успішно розвивається невідкладна ендоскопія. Впровадження нових техно-

Електроекаутеризація яєчника.
Оперує лікар-гінеколог Л. О. Краснянська

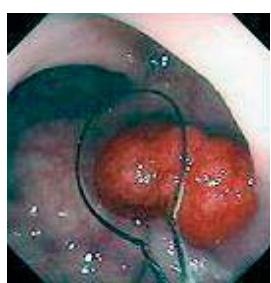
логій при зупинці шлунково-кишкових кровоточів (інфільтраційний гемостаз, кліпування, електроагуляція) дало можливість досягти належних результатів у хірургічному лікуванні пацієнтів із виразковою хворобою шлунка і дванадцятипалої кишки. Впроваджується РПХГ з папілосфінктеротомією.

Артроскопічна менісектомія.
Оперує доц. Ю. С. Сморщок,
асистує лікар-ординатор В. В. Мельничук

Асистент кафедри О. Г. Нецюк, лікар-ординатор КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» Ю. І. Бутницький виконують канюляцію великого дуоденального сосочка і ретроградну панкреатохолангіографію

Ендоскопічна поліпектомія

Завідувач ендоскопічного відділення, головний позаштатний ендоскопіст ГУОЗ Тернопільської ОДА, лікар вищої кваліфікаційної категорії В. Л. Буцкін

Завідувач ендоскопічного відділення В. Л. Буцкін проводить ендоскопічне обстеження товстої кишки

Ортопедотравматологічне відділення функціонує на 50 ліжках. На його базі створено обласний центр ендопротезування та новітніх

Куратор ортопедотравматологічного відділення доц. Ю. О. Грубар (другий справа) під час клінічного обговорення

ортопедотравматологічних технологій. Протягом року у відділенні виконують близько 800 операційних втручань, проходять лікування понад 1200 хворих. На базі відділення працюють 3 доценти, 6 лікарів-ординаторів.

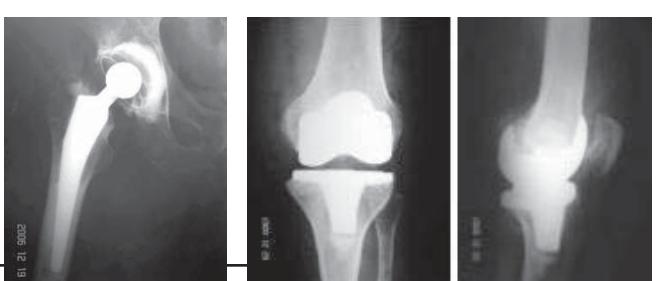
За останні роки у відділенні впроваджено понад 30 нових типів операційних втручань при переломах кісток та їх наслідках. Зокрема:

Завідувач ортопедотравматологічного відділення, головний позаштатний ортопед-травматолог ГУОЗ Тернопільської ОДА, ортопед-травматолог вищої кваліфікаційної категорії О. М. Ружицький

— блокуючий інтрамедуллярний остеосинтез діафізарних переломів довгих кісток;

— металоостеосинтез внутрішньо- та білясуглобових переломів з використанням найсучасніших фіксаторів і навігаційних систем;

Тотальний ендопротез кульшового та колінного суглобів

- металоостеосинтез неускладнених переломів хребта і кісток таза;
- ендопротезування кульшового та колінного суглобів.

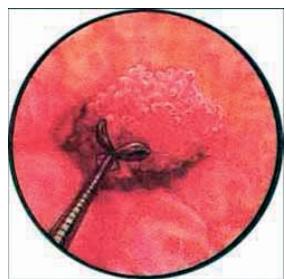
Оперує завідувач ортопедотравматологічного відділення О. М. Ружицький

Урологічне відділення розгорнуто на 45 ліжках для надання спеціалізованої урологічної допомоги населенню області. Щорічно у відділенні отримують лікування не менше 1200 хворих, проводять понад 500 операційних втручань. Лікувально-діагностичний процес забезпечують 4 лікарі-ординатори і 3 співробітники клініки.

Окрім широкого спектра урологічних операційних втручань, у відділенні

Петлевая екстракція конкрементів з нижньої третини сечовода

Трансуретральна біопсія сечового міхура

Впроваджено методику черезміхурової аденомектомії з керованим гемостазом за методом Е. О. Стаковського.

Лікарі клініки стажувались у провідних клініках як України, так і Європи, зокрема у м. Києві в Інституті клінічної та експериментальної хірургії, у м. Варшаві в Центрі онкології імені Марії Склодовської-Кюрі, у Французькій лапароскопічній школі при центрі фірми «Тайко», у м. Москві в Російській академії післядипломної освіти. Вони є співавторами першої в Україні монографії з ендоХірургії «Лапароскопічна хірургія жовчних шляхів», мультимедійного компакт-диска «Лапароскопічна хірургія жовчних шляхів».

Співробітники ортопедотравматологічного відділення пройшли теоретичне та практичне навчання у кращих клініках Європи (Мюнхен, Віден, Грац, Прага, Берлін, Давос, Варшава, Будапешт, Жори) та кращих профільних клініках України.

Працівники клініки протягом року в наукових фахових виданнях опублікували 32 статті, отримали 2 авторських свідоцтва на винаходи. Захищено одну дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук. Зроблено 8 доповідей на науково-практичних конференціях.

Продовжується вивчення особливостей проведення лапароскопічних холецистектомій на фоні гепатитів та цирозів печінки. приділяється значна увага науковим дослідженням, спрямованим на профілактику ускладнень після лапароскопічних операцій на гепатобіліарній зоні.

За допомогою РПХГ уточнюють хірургічну тактику при холедохолітіазі.

Вивчають можливості профілактики ускладнень при ендоскопічних втручаннях на

Завідувач урологічного відділення, лікар-уролог вищої кваліфікаційної категорії В. Я. Хорош

Куратор урологічного відділення
канд. мед. наук,
доц. В. В. Твердохліб

виконують малоінвазивні ендоскопічні операційні втручання на сечовому міхурі та передміхурівій залозі — трансуретральні резекції, трансуретральну біопсію сечового міхура, петлеву екстракцію конкрементів з нижньої третини сечовода.

органах малого таза, функцію кори надниркових залоз при урологічних захворюваннях, гіперплазію передміхурової залози та вплив інтоксикації на її перебіг.

Проводять наукове обґрунтування показань до застосування та профілактики ускладнень при використанні сучасних систем остеосинтезу. Зокрема, широко впроваджують додаткові методи обстеження пацієнтів, такі, як УЗД пошкоджень великих суглобів, МРТ-діагностика пошкоджень опорно-рухового апарату, комплексна лабораторна діагностика остеопорозу.

Досягнуто значних успіхів у комплексному лікуванні дефектів кісток і шкіри при травмах опорно-рухового апарату.

Розпочато наукову роботу в напрямку вивчення ролі дистантної та локальної регуляторної дій системи оксиду азоту в процесі репаративної регенерації кісткової тканини.

На базі клініки навчаються студенти 4 і 5 курсів медичного факультету та лікарі-інтерни ФПО, тут проходять курси тематичного вдосконалення з хірургії, ендоскопії, гінекології, урології, ортопедії і травматології,

передаєтсаційний цикл з фаху «Травматологія та ортопедія».

У перспективі придбання комп'ютерного симулатора для набуття і вдосконалення навичок виконання ендоскопічних процедур, таких, як ЕГДС, колоноскопія, зупинка шлунково-кишкових кровотеч, РПХГ, ендоскопічна ультрасонографія.

У клініці заплановано впровадження позачеревинних малоінвазивних операційних втручань на товстій кишці, сечовидільній системі, лікування сечокам'яної хвороби методом екстракорпоральної літотрипсії, нефроскопії, артроскопічних операційних втручань на плечовому та гомілково-стопному суглобах, коригувальних реконструктивних остеотомій таза. Продовжує розширюватись об'єм реконструктивних операцій на кінцівках.

За рівнем забезпечення обладнанням, кваліфікації співробітників клініка здатна виконувати широкий спектр сучасних операційних втручань при лікуванні хірургічних, гінекологічних, урологічних, ортопедотравматологічних хворих.

КЛІНІКА ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ, ОФТАЛЬМОЛОГІЇ ТА НЕЙРОХІУРГІЇ

Завідувач клініки оториноларингології, офтальмології та нейрохіургії проф. О. І. Яшан

Клініка надає високоспеціалізовану оториноларингологічну, офтальмологічну і нейрохіургічну допомогу населенню області та сусідніх областей України. Лікувально-діагностичний процес у клініці забезпечують 11 співробітників університету (2 професори, 3 доценти, 6 асистентів) і 17 працівників КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня»,

Завідувач оториноларингологічного відділення, головний позаштатний спеціаліст ГУОЗ Тернопільської ОДА, лікар-оториноларинголог вищої кваліфікаційної категорії
І. А. Гавура

більшість з яких має вищу кваліфікаційну категорію. Працівники клініки проваджують у роботу фахових відділень нові, більш ефективні методи діагностики та лікування хворих з відповідною патологією, виконують найскладніші хірургічні втручання на органах голови, шиї та хребта.

Базою клініки оториноларингології, офтальмології та нейро-

хіургії є три одноіменних спеціалізованих відділення. Функціонує клініка на 130 ліжках, з них 45 — оториноларингологічних, 30 — нейрохіургічних, 55 — офтальмологічних, працює обласний офтальмологічний травм-центр, а також лабораторія контактної корекції зору. Протягом року в клініці лікуються близько 4250 пацієнтів, з них в оториноларингологічному відділенні проходять обстеження і лікування приблизно 1200 хворих, в офтальмологічному відділенні — 2300, в нейрохіургічному — близько 750 пацієнтів. У лабораторії контактної корекції зору щорічно консультиують понад 1000 пацієнтів з аномаліями рефракції та виготовляють більше 200 жорстких контактних лінз, на диспансерному обліку перебувають понад 14 000 пацієнтів.

Працівники клініки проводять більше 2600 операційних втручань на рік. З них близько 1000 операцій виконують на вусі, горлі та носі, близько 1400 операцій — на оці та його придатках, близько 200 операцій — на головному і спинному мозку та хребті.

Завідувач оториноларингологічного відділення І. А. Гавура виконує ендоскопічну діагностику носових пазух

У клініці широко застосовують сучасні методи діагностики, такі, як: ригідна назальна ендоскопія, отомікроскопія, комп'ютерна томографія, ультразвукова діагностика захворювань органа зору за допомогою ультразвукового офтальмологічного А- і В-сканера, діагностика захворювань зорового нерва на апараті «Фосфен», моніторинг та вимірювання внутрішньочерепного тиску з використанням імплантованих інтраракра-

Проф. О. І. Яшан проводить мікрооперацію на вусі — декомпресію лицевого нерва

ніальних датчиків. Щорічно викладачі й лікарі впроваджують 2–3 нових методики діагностики та лікування. Це дозволило виконувати точне визначення захворювань голови та хребта, скоротити термін перебування пацієнтів у стаціонарі, забезпечило швидку їх реабілітацію та повернення до звичайного способу життя.

Одним із фундаторів клініки оториноларингології був проф. І. А. Яшан. Він одним з перших в Україні почав виконувати мікрооперації хворим на отосклероз та на хронічний середній отит. Згодом на базі оториноларингологічного відділення І. А. Яшан заснував центр мікрохірургії вуха західних областей України, де протягом останніх 40 років було проведено понад 10 тисяч операцій хворим на хронічний середній отит, отосклероз і пацієнтам з пухлинами та уродженими вадами слухового аналізатора. На даний час в Україні існує лише сім центрів, де виконують мікрооперації на вусі. На теми, що стосуються захворювань вуха, захищено 3 докторських та 5 кандидатських дисертацій, розроблено і впроваджено в практику низку нових, більш ефективних хірургічних втручань на вусі, носі та горлі.

Клініка оснащена операційними мікроскопами й ендоскопічною технікою. Головним напрямком діяльності ЛОР-клініки є мікрохірургічні операції на вусі. Щорічно

виконується близько 200 слуховідновних операцій (тимпанопластика, стапедопластика, атикоантротомія) хворим з Тернопільської, Львівської, Івано-Франківської, Рівненської, Хмельницької, Чернівецької та інших областей України. Постійно розширяється спектр хірургічних втручань, використовуються сучасні методики та матеріали: всі види тимпанопластики, стапедопластики, атикоантротомії. В останні роки впроваджено косметичні операції на вушних раковинах, втручання на вушному лабіринті (закриття фістул автокістковим трансплантом) і лицевому нерві (декомпресія та ушивання). Зараз над розробкою питань етіології, патогенезу та лікування гострих і хронічних синуситів працює доц. Ю. М. Андрейчин (докторська дисертація), хвороб гортані — асист. А. П. Ковалик. Розвиток сенсоневральної приглуухуватості при гострих отитах досліджує старший лаборант І. В. Хоружий.

Широко почали виконувати ендоскопічні втручання на перегородці та порожнині носа, а також додаткових пазухах (близько 350 на рік). На теми, що стосуються хвороб носа, захищенні одна докторська й одна кандидатська дисертації. В останні роки проводять ендоскопічні

Завідувач офтальмологічного відділення, лікар-офтальмолог вищої кваліфікаційної категорії Л. М. Цісар

дакріоцисториностомії.

В офтальмологічному відділенні впроваджено хірургічне лікування катаракти методом факоемульсифікації за допомогою

Куратор офтальмологічного відділення доц. М. В. Турчин проводить обстеження хворої за допомогою щілинної лампи

Завідувач офтальмологічного відділення Л. М. Цісар виконує операцію — факоемульсифікацію катаракти

кон'юнктиви. Виконують косметичні операції на повіках та лікувальну кератопластику з використанням кератоксено-імплантатів рогівки.

У відділенні пацієнти проходять курси консервативної терапії з приводу захворювань зорового нерва, сітківки, склистого тіла, дистрофічних захворювань переднього та заднього відрізків ока. При лікуванні хворих використовують різні методи введення лікарських речовин: субкон'юнктивальні, парабульбарні, субтенонові ін'єкції.

Куратор офтальмологічного відділення доц. М. В. Турчин проводить антиглauкоматозну операцію

У 2010 році вперше в Україні на базі офтальмологічного відділення впроваджено лікувально-текtonічну кератопластику при запальних захворюваннях рогівки різної етіології, що стало матеріалом докторської дисертації доц. М. В. Турчина.

У клініці вперше за період функціонування нейрохірургічного відділення успішно проведено 16 якісно нових видів операційних втручань, які стосуються травматичної, судинної та онкологічної проблем нервової системи: кліпування і виключення з кровотоку гіантської мішкоподібної аневризми супракли-ноїдного відділу внутрішньої сонної артерії

Завідувач нейрохірургічного відділення, лікар-нейрохірург першої кваліфікаційної категорії І. В. Загрійчук

головного мозку, автонейропластику периферичних нервів з протяжним (блізько 20 см) посттравматичним дефектом променевого нерва в ділянці плеча, тотальне видалення гіантської менінгіоми екстра- та інtrakranіальній локалізації з тотальною атрөзією середньої та, частково, задньої третини верхнього сагітального синуса. Започатковано виконання мікрохірургічних втручань на головному та спинному мозку із застосуванням операційного мікроскопа; вдосконалено та виконуються на якісно

Куратор нейрохірургічного відділення, лікар вищої кваліфікаційної категорії доц. П. С. Гудак

вищому рівні операції на хребті, периферичних нервах (доц. П. С. Гудак). Сферами наукових і практичних інтересів є: нейроонкологія, нейрокомпресійні бальзові синдроми хребта, патологія церебральних судин, нейротравма.

Обхід проводить завідувач нейрохірургічного відділення І. В. Загрійчук

Науковими напрямками, які розробляють працівники клініки, є: дослідження імунологічних процесів у піднебінних і глотковому мигдаликах; визначення фізичного та хімічного стану рідин вуха; вирішення проблем, що стосуються кератоконуса, уродженої патології судин головного мозку (аневризми і мальформації), та їх хірургічне лікування, мікрохірургічне лікування невралгій трійчастого нерва.

Підготовка доц. П. С. Гудака до операційного втручання з приводу грижі спинного мозку

На базі клініки оториноларингології, офтальмології та нейрохірургії навчаються студенти 4 і 5 курсів медичного і стоматологічного факультетів, 2 курсу ННІ медсестринства, а також лікарі-інтерни та лікарі-курсанти тематичних і передатестаційного циклів факультету післядипломної освіти. Впровадження навчання за методикою «Єдиного дня» дозволило значно наблизити студентів до пацієнтів, розширити можливості набуття ними специфічних практичних навичок у таких складних для опанування спеціальностях, як оториноларингологія, офтальмологія та нейрохірургія.

Перспективним напрямком розвитку клініки є розширення ендоскопічних хірургічних втручань і пластичних операцій на зовнішньому носі та вушних раковинах. Планується виконання операційних втручань на основній пазусі, задніх комірках решітчастого лабіrinta та основі черепа, лазеркоагуляції сітківки.

КЛІНІКА ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Клініка хірургічної стоматології — це єдиний стаціонарний спеціалізований підрозділ в області, який надає висококваліфіковану планову і невідкладну допомогу жителям області та м. Тернополя із захворюваннями органів щелепно-лицевої ділянки і шиї.

Лікувально-діагностичний процес забезпечують один професор, один асистент (кандидат медичних наук) та 2 лікарі вищої кваліфікаційної категорії. Клініка функціонує на 30 стоматологічних ліжках. Щорічно в ній

Завідувач клініки хірургічної стоматології
д. мед. наук, проф. Я. П. Нагірний

Завідувач стоматологічного
відділення, хірург-стоматолог
вищої кваліфікаційної
категорії О. І. Дзіх

лікують близько 800 хворих, з них 76 % третинного рівня, та проводять до 600 операційних втручань. План ліжко-днів виконується на 100 % при середньому ліжко-дні 10–11 днів. Хірургічна активність складає 73 %. Працівники клініки активно розробляють і впроваджують у практику сучасні методи лікування травм і запальних процесів щелепно-лицевої ділянки. Зокрема, впродовж останніх років упроваджено різні види операційних втручань з приводу переломів виросткового відростка

нижньої щелепи. Для попередження гнійних ускладнень при переломах нижньої щелепи застосовують нову методику обробки кісткової рани. Впроваджують нові методи локального впливу на перебіг загоєння гнійних ран. Лікарі клініки на високому

професійному рівні виконують операції при доброкісних новоутвореннях голови та шиї. Працівники клініки регулярно проводять лікарські виїзди в райони області, де надають якісну консультативну допомогу. Поряд із цим, ведуться цілодобові чергування з наданням екстреної медичної допомоги хворим області.

Основним напрямком наукових впроваджень клініки є корекція репаративного остеогенезу при травмах і післяопераційних дефектах кісток лицевого скелета. На базі клініки захищено 2 докторські дисертації і виконуються ще 2 кандидатські. У клініці виявлено особливості перебігу репаративного остеогенезу залежно від

Проф. Я. П. Нагірний та лікар-ординатор І. О. Липницька
виконують остеосинтез при переломі кісток лицевого скелета
початкового рівня мінеральної щільності
кісткової тканини, досліджено динаміку змін

Завідувач стоматологічного відділення О. І. Дзіх
проводить огляд хворого

імунної та ендокринної систем, ендогенної інтоксикації, системи кальцій-фосфорного обміну і маркерів кісткового метаболізму у хворих з травматичними переломами нижньої щелепи, обґрунтовано доцільність застосування препаратів системної дії

Хірург-стоматолог І. О. Липницька проводить операційне втручання з приводу екстракції зуба

для оптимізації пе-
ребігу репаратив-
ного остеогенезу,
встановлено взає-
мозв'язок між по-
казниками імунної,
ендокринної сис-
тем, показниками
кальцій-фосфорно-
го обміну і марке-
рами кісткового ме-
таболізму у хворих
з травматичними
переломами ниж-
ньої щелепи.

Клінічне заняття зі студентами у клініці хірургічної стоматології

Операційна клініки хірургічної стоматології

Співробітники клініки виступали з допо-
відями на І та ІІ з'їздах щелепно-лицевих
хірургів України (м. Київ, 2010 і 2011 роки),
всеукраїнських та регіональних хірургічних
конференціях. Науковці клініки є авторами 2
навчальних посібників, у тому числі іноземною

мовою, підготували 97 статей, 7 патентів на
винаходи. Щорічно працівники клініки беруть
участь у проведенні Всеукраїнської науково-
практичної конференції «Нові технології у
стоматології». На базі клініки викладають
хірургічну стоматологію, в тому числі для іно-
земних студентів, курс «Основи стоматології»
для студентів 5 курсу медичного факультету.

Перспективними напрямками розвитку
клініки є вдосконалення методів оптимізації
репаративної регенерації кісткової тканини
при травмах шляхом корекції систем, що ре-
гулюють остеогенез, а також засобами ло-

кального впливу в ді-
лянці кісткової рани,
які ізоляють ділянку
перелому від агресив-
ного впливу мікро-
флори ротової порож-
нини, та корекція по-
рушень регіонального
кровотоку. Іншим на-
прямком є оптиміза-
ція комплексного ліку-
вання гнійно-запаль-
них процесів щелеп-
но-лицевої ділянки і
шиї.

Амбулаторна хі-
рургічна стоматоло-
гія є підрозділом клініки хірургічної сто-
матології. В його розпорядженні сучасний
кабінет хірургічної стоматології, де є все
необхідне для надання амбулаторної допомоги
хворим.

Кабінет хірургічної стоматології

Застосування остеопластичного матеріалу «Колапол КП-3 ЛМ»

заповненням комірки видаленого зуба остеопластичним матеріалом «Колапол КП-3 ЛМ». Клінічні спостереження показують, що в післяоператійний період зменшуються прояви запальних явищ, а в подальшому активніше проходять репаративні процеси в кістковій тканині.

Оснащення операційної клініки хірургічної стоматології дозволяє проводити всі види амбулаторних хірургічних втручань.

У клініці активно впроваджують нові методи лікування хворих, застосовують методику видавлення ретенованих і дистопованих нижніх третіх молярів із

Студент під керівництвом викладача виконує екстракцію зуба

Асист. А. М. Стицюк проводить теоретичну частину заняття

У клініці створено всі необхідні умови для глибокого і ґрунтовного засвоєння матеріалу студентами. В їх розпорядженні просторі навчальні кімнати, де проводять семінарські заняття, а також підсумковий тестовий контроль знань.

Практичну

частину занять проводять у кабінеті хірургічної стоматології. Усі маніпуляції виконують у присутності студентів, які часто виступають асистентами або самі, під керівництвом викладача, виконують операційні втручання.

Студентів активно залучають до клінічних розборів. Отримані під час їх проведення знання знаходять практичне застосування.

Молодий колектив клініки з оптимізмом дивиться в майбутнє.

Асист. Г. Б. Колодницька проводить розбір рентгенограм

ПАРАКЛІНІЧНІ ВІДДІЛЕННЯ

Завідувач приймального відділення В. М. Саміда проводить оперативну ранкову нараду

Приймальне відділення. Основними функціями приймального відділення є:

- прийняття хворих, яких госпіталізують у стаціонар за направленим обласної консультативної поліклініки;
- реєстрація хворих, яких госпіталізують;
- оформлення необхідної медичної документації;
- проведення повної або часткової санітарної обробки хворих, яких госпіталізують;
- транспортування хворих у відповідні відділення стаціонару;
- надання першої медичної допомоги в разі доставки хворих машиною швидкої допомоги або у випадку самозворнення;
- лікарський огляд;
- проведення обстеження з використанням лабораторних та інструментальних методів (рентген-, УЗД-, КТ-, ЕКГ-діагностика);
- надання невідкладної допомоги і, при необхідності, проведення реанімаційних заходів;
- проведення забору крові в потерпілих із травмами для визначення вмісту алкоголю з подальшим направленням їх у профільні відділення стаціонару або інші медичні заклади області;
- ознайомлення хворих у приймальному відділенні з правилами внутрішнього розпорядку лікарні.

Операційне відділення. В операційному відділенні, згідно зі штатним розкладом, працюють 15 медсестер, 14 молодших медсестер, 3 медсестри зі ступенем бакалавра, одна ще навчається, 5 медсестер мають вищу кваліфікаційну категорію, одна — першу, 7 — другу. Під керівництвом завідувача операційного відділення В. В. Свідерського і старшої медсестри готують молоді кадри, які на робочому місці набувають досвіду та покращують свої професійні знання. На базі операційного відділення тричі на рік проводять курси підвищення кваліфікації операційних медсестер для лікувальних закладів Тернопільської області.

За минулий рік в операційному відділенні проведено понад 6000 хірургічних втручань. Плідна співпраця із співробітниками клінік медичного університету привела до впровадження нових розробок у практику лікарів-хірургів в операційному відділенні.

Завідувач операційного відділення В. В. Свідерський (справа)

Рентгенохірургічний блок. Рентгенохірургічний блок створено в 2008 році. Він є структурним підрозділом КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня», основним завданням якого є виконання інвазивних діагностичних та лікувальних втручань різнопрофільним стаціонарним хворим під рентгенівським контролем.

Медичний персонал рентгенохірургічного блоку надає високотехнологічну допомогу па-

Завідувач рентгенохірургічного блоку П. Й. Вівчар (другий зліва)

цієнтом з брадикардією та гострим коронарним синдромом разом із співробітниками палати інтенсивної терапії та працівниками Тернопільського державного медичного університету. Рентгенохірургічний блок оснащено пересувною цифровою рентгенівською системою і апаратом для штучної вентиляції легень «Бриз». На базі даного підрозділу щорічно проводять імплантацію понад 70 однота двокамерних постійних водіїв ритму, розпочато впровадження в діагностичний процес коронарографії.

Основним напрямком подальшого вдосконалення надання висококваліфікованої спеціалізованої діагностично-лікувальної допомоги хворим є впровадження в практику таких інтервенційних методик діагностики та лікування серцево-судинних захворювань, патології периферичних артерій:

- коронарографії;
- первинної ангіопластики;
- планового та ургентного стентування коронарних судин;
- сучасних неінвазивних та інвазивних методик діагностики і лікування складних порушень ритму та провідності серця;
- ангіографії периферичних артерій.

Рентгенологічне відділення. До складу рентгенологічного відділення входять 5 рентгенологічних кабінетів та кабінет комп'ютерної томографії, які обслуговують стаціонарні відділення центру внутрішньої медицини,

центру хірургії, консультативно-діагностичного центру.

Рентгенологічні кабінети оснащені рентгенапаратами: РДК-ВСМ на три робочі місця, Хіралюкс-2 на три робочі місця, РУМ-20-М на три робочі місця, Рентген-40, Рентген-30, а також пересувними рентгенапаратами Арман (9 Л 5), Арман, Shimadzu Circlex, інтраопераційними С-арковими апаратами Philips BV 25, Shimadzu. Opescope Pleno, дентальним апаратом 5 Д 2, комп'ютерним томографом Shimadzu. SCT 7000 TX.

За рік проводять 26 599 рентгенологічних обстежень, з них: 890 комп'ютерних томографій, 9380 обстежень органів грудної клітки, 2450 — шлунково-кишкового тракту,

Виконання прицільної рентгенографії виличної кістки

11209 — кістково-суглобової системи, 3560 — інших обстежень (органи сечовидільної системи, дентальні обстеження, холангіографії, ретроградні панкреатохолангіографії та ін.).

Завідувач рентгенологічного відділення О. Ю. Розумний проводить КТ-обстеження головного мозку

Напрямками роботи рентгенологічного відділення є проведення спектра рентгенологічних досліджень згідно із стандартами МОЗ України та наявними технічними можливостями відділення (рентгенологічні, рентгеноскопічні обстеження із застосуванням контрастних препаратів, холангіографії, ретроградні панкреатохолангіографії та ін.), упровадження в практику новітніх роз-

робок і технологій, що забезпечують високу якість рентгенодіагностичного процесу (коронарографія, магнітно-резонансна томографія), одержання вірогідної інформації про морфологічні та функціональні особливості органів і тканин, а також їх якісна та кількісна оцінка.

Відділення гіпербаричної оксигенациї. У відділенні гіпербаричної оксигенациї за І півріччя 2011 року проведено 204 лікувальних баросеанси і проліковано 57 пацієнтів. У лікувальну практику відділення впроваджено

Завідувач відділення В. П. Остапченко проводить сеанс гіпербаричної оксигенациї

всі основні методики комплексного лікування за допомогою баротерапії, які застосовують в Україні. Баротерапію використовують у всіх відділеннях лікарні більш як при 100 нозологічних одиницях. Ефективність методу підтверджується клінічно.

Лабораторія контактної корекції зору. Основним призначенням лабораторії контактної корекції зору Тернопільської університетської лікарні є забезпечення населення Тернопільської та низки сусідніх областей засобами контактної корекції зору.

Близько 85 % контактних лінз, які підбирають у лабораторії контактної корекції зору, призначають за медичними показаннями, тобто в ситуаціях, в яких інші засоби корекції, у т. ч. окуляри, є неефективними, зокрема при:

- міопії високого ступеня;
- афакії;
- високому астигматизму;
- іррегулярній рогівці внаслідок наявності кератоконуса, проникних рогівкових поранень, перенесеної кератопластики і т. д.
- анізометропії.

Протягом останніх кількох років у лабораторії впроваджено найсучасніші методи діагностики (комп'ютерні способи візометрії, контрастометрії і визначення кольоровідчуття) та оптичної корекції (жорсткі газопроникні, м'які торичні, лінзи планової заміни та гнучкого і безперервного режимів носіння).

Поряд із практичною роботою лікарі-офтаальмологи даного підрозділу активно займаються науковою діяльністю, зокрема вони є авторами і співавторами однієї монографії, понад 30 наукових статей, 4 патентів та 2 раціоналізаторських пропозицій

На диспансерному обліку лабораторії контактної корекції зору перебувають понад 14 000 пацієнтів, з них близько 40 % користуються жорсткими контактними лінзами. Щороку працівники лабораторії консультирують понад 1000 пацієнтів з аномаліями рефракції та виготовляють більше 100–200 жорстких контактних лінз.

Пріоритетним напрямком практичної та наукової діяльності лабораторії контактної корекції зору на сьогодні є дослідження:

- етіології, патогенезу та лікування кератоконуса;
- прогресуючої короткозорості;
- вікових особливостей зорових функцій у дітей;
- переваг силікон-гідрогелевих контактних лінз;
- використання програмних засобів у функціонально-діагностичному дослідженні зорового аналізатора;
- ортокератології;
- застосування склеральних та гіbridних контактних лінз.

Завідувач лабораторії контактної корекції зору А. С. Ваврищук проводить пробну корекцію зору

Відділення ультразвукової діагностики. У роботі клінік Тернопільської університетської лікарні широко використовують ультрасонографію.

Відділення ультразвукової діагностики оснащене 4 стаціонарними і 2 портативними ультразвуковими сканерами, за допомогою яких проводять ультразвукові дослідження:

- органів черевної порожнини з доплерографією судин;
- органів заочеревинного простору з доплерографією магістральних судин;
- органів сечовидільної системи з доплерографією судин;
- жіночих статевих органів з доплерографією судин;
- чоловічих статевих органів з доплерографією судин;
- щитоподібної залози з доплерографією судин;
- молочних залоз із доплерографією судин;
- слінних залоз;
- лімфатичних вузлів;
- м'яких тканин;
- кістково-суглобової системи;
- судин верхніх та нижніх кінцівок з кольоровим доплерівським картуванням;
- екстракраніальних судин з кольоровим доплерівським картуванням;
- плевральних синусів.

У відділенні також проводять ехокардіоскопію з кольоровим картуванням та доп-

лерівським аналізом, лікувально-діагностичні пункциї та встановлення зовнішніх дренажів у черевну порожнину, заочеревинний простір, тонкоголкову аспіраційну біопсію щитоподібної залози та лімфовузлів під контролем ультразвукового променя.

За 2010 рік обстежено 29 494 особи. За рік обстежують близько 30 000 осіб і виконують приблизно 90 000 досліджень.

З придбанням сучасних ультразвукових сканерів є можливим впровадження інтракраніальної доплерографії та інтраперацийних методів дослідження.

Згідно із штатним розкладом, у відділенні працюють 4 лікарі, 4 медсестри, одна молодша медсестра. Усі лікарі мають кваліфікаційні категорії: 3 — вищу, один —

першу.

Лікарі відділення беруть участь у виїздах в складі лікарських бригад у лікувально-профілактичні заклади області, щоденно і цілодобово несуть ургентну службу з наданням невідкладної діагностичної допомоги пацієнтам області та лікарні, постійно підвищують свій професійний рівень.

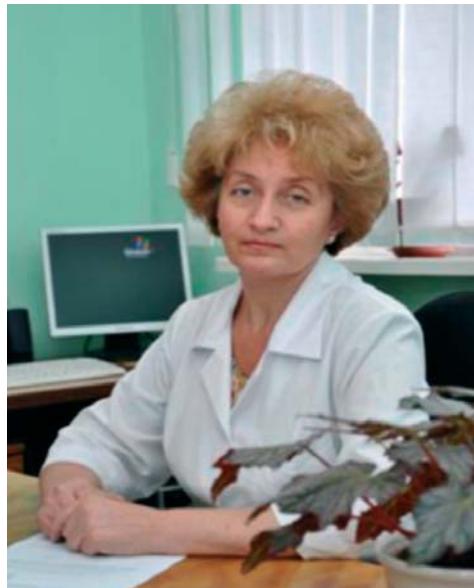
Відділення є навчально-методичним центром, де проходять переривчасті курси і стажування лікарі з лікувально-профілактичних закладів області.

Завідувач відділення ультразвукової діагностики В. Т. Борак проводить обстеження органів черевної порожнини

КОНСУЛЬТАТИВНО-ДІАГНОСТИЧНИЙ ЦЕНТР

До складу консультативно-діагностично-го центру входять обласна консультативна поліклініка, обласне ендокринологічне диспансерне відділення, обласне кардіологічне диспансерне відділення, обласне диспансерне відділення спеціалізованого центру радіаційного захисту населення, пересувний лабораторно-діагностичний комплекс.

Керівник консультативно-діагностичного центру, заступник головного лікаря з поліклінічної роботи І. Г. Синиця

ОБЛАСНА КОНСУЛЬТАТИВНА ПОЛІКЛІНІКА

Обласна консультативна поліклініка займає провідне місце в системі амбулаторного обслуговування населення області — проводить консультативну та організаційно-методичну роботу.

Лікар-гастроентеролог Н. Г. Левчук (зліва) проводить спеціалізований консультативний прийом

Висококваліфіковану спеціалізовану консультативну допомогу хворим на дають 22 профільних фахівці, які представляють 20 спеціалізованих консультативних прийомів. Крім того, пацієнтів консультиують за- відувачі стаціонарних відді-

лень та працівники клінік Тернопільського державного медично-го університету імені І. Я. Горбачевського.

У середньому протягом року за консультативною медичною допомогою звертаються більше 80 тисяч пацієнтів, з них понад 8 тисяч направляють для обсте-ження і лікування у профільні спеціалізовані відділення універ-ситетської лікарні.

На базі обласної консультативної поліклініки проводять функціональні методи обсте-ження за допомогою комп’ютери-зованого комплексу «Кардіо-плюс» (електрокардіографічні,

Лікар-офтальмолог М. В. Гарасимів проводить консультативний офтальмологічний прийом

спірометричні, реовазографічні), дослідження органів черевної порожнини і таза з викорис-танням УЗ-методик. Рентгенологічні обсте-ження органів грудної клітки, кістково-м’язової системи призначають пацієнтам із захво-рюваннями дихальної системи та опорно-ру-хового апарату.

Сурдологічний кабінет обласної консультативної поліклініки об-ладнаний комп’ютеризо-ваним аудіометричним комплексом, який дає змогу обстежити і забез-печити слухопротезую-чими апаратами пацієн-тів із захворюваннями слуху та сенсоневраль-ними порушеннями.

Проведення електрокардіографії

Обстеження пацієнта із сенсоневральними порушеннями

У лабораторії обласної консультативної поліклініки проводять загальноклінічні, гематологічні, цитологічні, сексологічні обстеження.

Відповідно до реалізації державних програм, хворі з онкогематологічною патологією та з трансплантованими нирками, які перебувають на диспансерному обліку під наглядом профільних обласних спеціалістів, отримують на амбулаторному етапі спеціалізоване медикаментозне лікування, зокрема імуносупресивну терапію.

ОБЛАСНЕ ЕНДОКРИНОЛОГІЧНЕ ДИСПАНСЕРНЕ ВІДДІЛЕННЯ

Основним завданням обласного ендокринологічного диспансерного відділення є надання висококваліфікованої спеціалізованої діагностично-лікувальної та консультативної допомоги хворим на ендокринні захворювання.

Консультативні прийоми хворих забезпечують 3 лікарі-ендокринолого, лікар-окуліст. Хворих з тяжкою ендокринологічною патологією та її ускладненнями консультирують на уковці ТДМУ — д. мед. наук, професор клініки внутрішньої медицини

Забір крові на загальноклінічне обстеження

впроваджують в амбулаторних умовах постійний моніторинг рівня глюкози в крові пацієнтів

Завідувач обласного ендокринологічного диспансерного відділення Н. Я. Гулько проводить огляд хворого

з мобільним перебігом цукрового діабету. В кабінеті діабетичної стопи планується впровадження черезшкірного визначення парціального тиску кисню в тканинах, у кабінеті діабетичної ретинопатії — проведення сканування сітківки очей для ранньої діагностики та динамічного спостереження ускладнень цукрового діабету — діабетичної ретинопатії та діабетичної глаукоми.

Завідувач обласного ендокринологічного диспансерного відділення Н. Я. Гулько

№ 1 Н. В. Пасечко та д. мед. наук, професор кафедри загальної та оперативної хіургії з топографічною анатомією В. О. Шідловський.

У біохімічній лабораторії обласного ендокринологічного диспансерного відділення проводять загальноклінічні, біохімічні дослідження крові, визначення гліколізованого гемоглобіну, забезпечують ранню діагностику діабетичних нефропатій.

Щороку за спеціалізованою консультативною допомогою звертаються понад 9 тисяч пацієнтів, близько 2,5 тисяч хворих отримують лікування в ендокринологічному відділенні університетської лікарні.

Враховуючи поширеність ендокринної патології в області, несприятливу екологічну ситуацію через йодну недостатність та збільшення кількості хворих на цукровий діабет, в обласному ендокринологічному диспансерному відділенні

Робота на гематологічному аналізаторі біохімічної лабораторії обласного ендокринологічного диспансерного відділення

ОБЛАСНЕ КАРДІОЛОГІЧНЕ ДИСПАНСЕРНЕ ВІДДІЛЕННЯ

Основними завданнями обласного кардіологічного диспансерного відділення є надання спеціалізованої консультативної та лікувально-діагностичної допомоги хворим області з кардіологічною патологією та забезпечення організаційно-методичного керівництва для лікарів-кардіологів області.

Консультативні прийоми хворих забезпечують 3 лікарі-кардіологи, лікар-невропатолог. Протягом десяти років хворих з тяжкими кардіологічними захворюваннями на базі обласного кардіологічного диспансерного відділення консультує завідувач клініки

Завідувач обласного
кардіологічного
диспансерного відділення
В. Т. Павлов

Лікар-функціоналіст І. Б. Левицький проводить
двовимірну ехокардіоскопію

ситетської лікарні висококваліфіковану консультативно-діагностичну допомогу отримують близько 9 тисяч пацієнтів, а спеціалізоване лікування — приблизно 2 тисячі хворих. На базі обласного кардіологічного диспансерного відділення хворим із серцевою патологією проводять електрокардіографічні та ЕХО-кардіоскопічні обстеження, велоергометрію. У практику впроваджують обстеження амбулаторних хворих, холтерівське моніторування артеріального тиску та фрагментованого електрокардіпульсу, методику черезестравохідної ЕХО-кардіоскопії.

Лікар-кардіолог Т. І. Куценко проводить
консультативний прийом хворого

ОБЛАСНЕ ДИСПАНСЕРНЕ ВІДДІЛЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ЦЕНТРУ РАДІАЦІЙНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Завданням обласного диспансерного відділення є надання спеціалізованої організаційно-методичної допомоги лікарям-диспансеризаторам області для контролю за веденням реєстру населення області, постраждалого внаслідок аварії на ЧАЕС.

**Завідувач обласного диспансерного
відділення О. Б. Юровська**

Особи, які мають статус постраждалих або евакуйованих внаслідок аварії на ЧАЕС, можуть отримати в обласному диспансерному відділенні та профільних стаціонарних відділеннях університетської лікарні, де розгорнуто 15 спеціалізованих ліжок, висококваліфіковану спеціалізовану медичну допомогу.

В обласному диспансерному відділенні працюють багатофункціональний апарат ультразвукового дослідження, рентгенівський комп'ютерний томограф, біохімічний аналізатор, цистоскопічна стійка для трансуретральної резекції простати.

ПЕРЕСУВНИЙ ЛАБОРАТОРНО- ДІАГНОСТИЧНИЙ КОМПЛЕКС

Для надання спеціалізованої консультативної допомоги сільському населенню в районах області працює пересувний лабораторно-діагностичний комплекс, оснащений лабораторією для проведення загальноклінічних та біохімічних досліджень, ендоскопічною апаратурою, кольпоскопом, ЕКГ-апаратурою.

Щороку вийзі консультативні бригади лікарів консультативно-діагностичного центру університетської лікарні оглядають близько 5 тисяч дорослого населення області.

Перспективним завданням консультативно-діагностичного центру університетської лікарні є розширення та оновлення діагностичної бази структурних підрозділів з виходом на впровадження нових медичних технологій для забезпечення надання висококваліфікованої спеціалізованої амбулаторно-поліклінічної допомоги населенню області на етапі реалізації перспективних концепцій реформування медицини області.

ЦЕНТР РОБОТИ З МОЛОДШИМИ МЕДИЧНИМИ СПЕЦІАЛІСТАМИ ТА МОЛОДШИМ МЕДИЧНИМ ПЕРСОНАЛОМ

Керівник центру роботи з молодшими медичними спеціалістами та молодшим медичним персоналом, заступник головного лікаря з медсестринства магістр медсестринської справи Т. Я. Скарлош

У центрі роботи з молодшими медичними спеціалістами та молодшим медичним персоналом функціонують:

1. Навчально-науковий інститут медсестринства Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського.

Директор ННІ медсестринства
Тернопільського
державного медичного
університету
імені І. Я. Горбачевського
С. О. Ястремська

тематичних, науково-практических конференцій, семінарів, тренінгів.

У межах співпраці з міжнародними медсестринськими школами Європи та Америки проводяться зустрічі з медсестрами інших країн і фахівцями лікарні.

У відділеннях КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» проходять виробничу та переддипломну практику студенти ННІ медсестринства.

На сторінках журналу «Медсестринство», що виходить у видавництві «Укрмедкнига», медсестри університетської лікарні діляться своїм досвідом та досягненнями. На базі ННІ медсестринства молодші медичні спеціалісти КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» здобувають вищу медсестринську освіту.

Канд. мед. наук Н. Б. Галіяш проводить заняття з педіатрії для іноземних студентів ННІ медсестринства

Крім програм підготовки медсестер та медсестер-бакалаврів, у ННІ медсестринства готують іноземних громадян за програмами, створеними на основі програм американських медсестринських шкіл, навчання проводять англійською мовою.

З 2009 року працює дистанційна програма підготовки медсестер-бакалаврів, відбувся перший випуск. З 2011 року, навчаючись дистанційно, можна отримати і ступінь медсестри-магістра. Серед студентів дистанційної форми — медсестри, які працюють, зокрема, у США. Значна частина перших випускників-бакалаврів, які навчались за дистанційною

**Вручення у США дипломів
медсестрам-бакалаврам, які навчалися
за дистанційною формою**

формою, отримала підтвердження диплома бакалавра акредитаційними агенціями та госпіталями протягом місяця з моменту випуску.

На сьогодні вже 14 дипломів евалуйовані агенціями, які є членами National Association of Credential Services (США).

2. Обласні курси підвищення кваліфікації середнього медичного персоналу при КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня».

Цикли, які проводять на базі КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня»

№ з/п	Назва циклу
1	Медсестри головні й старші лікпрофустанов та їх резерв
2	Фельдшери ФАП, амбулаторій
3	Медсестри терапевтичних відділів і кабінетів
4	Медсестри операційні й старші операційні
5	Медсестри-анестезистки відділень анестезіології та інтенсивної терапії
6	Медсестри ЛОР-відділів і кабінетів
7	Медсестри очних відділів і кабінетів
8	Медсестри відділень і кабінетів функціональної діагностики
9	Медсестри фізіотерапевтичних відділів і кабінетів
10	Медсестри масажних кабінетів
11	Лаборанти клініко-діагностичних лабораторій
12	Лаборанти біохімічних лабораторій
13	Рентгенолаборанти
14	Медсестри загальної практики-сімейної медицини
15	Медсестри з лікувального харчування

**Завідувач обласних курсів
підвищення кваліфікації
середнього медичного
персоналу I. М. Бачинська**

3. Навчально-методичний комплекс.

4. Сестринська рада КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня».

Т. Я. Скарлош — голова сестринської ради, заступник головного лікаря з медсестринства, магістр медсестринської справи

Л. А. Кметь — голова сектору з дотримання санітарно-епідеміологічного режиму, старша медсестра операційного відділення, бакалавр

Н. І. Гудак — голова сектору з культури обслуговування та харчування пацієнтів, старша медсестра стоматологічного відділення, бакалавр

О. П. Погребнюк — голова виробничого сектору, старша медсестра відділення судинної хірургії

Т. М. Запорожець — голова навчального сектору, старша медсестра фізіотерапевтичного відділення, магістр

У КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» працює 471 молодший медичний спеціаліст — медсестри, лаборанти, статисти, в тому числі:

- вищої кваліфікаційної категорії — 162 (34,4 %);
- першої кваліфікаційної категорії — 47 (9,9 %);
- другої кваліфікаційної категорії — 79 (16,7 %);
- без категорії (спеціалісти зі стажем роботи до 5 років) — 183 (38,8 %).

Молодший медичний персонал налічує 322 особи. Згідно із Статутом КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня», основним завданням центру роботи з молодшими медичними спеціалістами та молодшим медичним персоналом є проведення якісного, науково обґрутованого медсестринського догляду за пацієнтами університетської лікарні.

Медсестринський догляд у лікарні здійснюють згідно з розробленими сестринською радою та затвердженими головним лікарем правилами медсестринського догляду і стандартами роботи молодших медичних спеціалістів, в основі яких лежать: концепція медсестринської справи, стандарти медсестринської опіки над пацієнтами та алгоритми виконання медсестринських маніпуляцій.

Для кожного медичного спеціаліста, відповідно до посадової інструкції, розроблено стандарти і критерії оцінки якості роботи, які щомісячно аналізують на зборах у відділенні.

Теоретичну та практичну підготовку медсестринського персоналу підвищують за чітко відрегульованою схемою післядипломного навчання медсестер. Вимогою нинішнього дня є висококваліфікована медсестра. Нові технології в охороні здоров'я, нові методи діагностики і лікування, сучасні стандарти

рівня медсестринського догляду й опіки — все це потребує постійного необхідного навчання та вдосконалення. Тому вираз «Освіта не на все життя, а через усе життя» є кредом для кожної медсестри нашої лікарні.

З першого дня в КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» молодий спеціаліст іде фаховою дорогою, кредом якої є: знаю, вмію, можу.

При прийманні на роботу проводять співбесіду, тестування за обов'язковою програмою для медсестер. На робочому місці проводять місячне стажування згідно з наказом КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» від 09.07.2010 року № 176 «Про організацію стажування молодших медичних спеціалістів та молодших медичних сестер при прийнятті на роботу в лікарню та після виходу на роботу з відпустки по догляду за дитиною до 3–6 років». Тривалість стажування для медсестер складає 1 місяць, для медсестер, які вийшли на

роботу з відпустки по догляду за дитиною до 3–6 років, та молодших медсестер — 2 тижні. Після закінчення стажування комісія, регламентована наказом по лікарні, до якої входять представники всіх секторів сестринської ради лікарні, медсестри вищої кваліфікаційної категорії, бакалаври, магістри, проводить співбесіду з молодим спеціалістом.

Атестують молодих медичних спеціалістів згідно з наказом МОЗ України від 23.11.2007 року № 742 «Про атестацію молодих спеціалістів з медичною освітою».

Для підтримки на високому рівні кваліфікації молодих медичних спеціалістів із здійснення медсестринського догляду, виконання маніпуляцій, ведення медсестринської документації медсестри проходять стажування на робочих місцях у відділеннях лікарні.

Оволодіння суміжними спеціальностями, ротація медсестер на робочих місцях у відділеннях — це ще один етап удосконалення, який

можна продемонструвати на прикладі операційного відділення КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня».

Виробнича та переддипломна практика студентів навчальних медичних закладів на базі відділень лікарні — це етап навчального процесу, поліпшення теоретичної і практичної підготовки медсестер.

Перед початком проходження практики студентами старша медсестра як безпосередній керівник практики у відділенні, ознайомившись з переліком завдань, передбачених програмою практики, проводить семінарські заняття з медсестрами, на яких розглядають практичні навички, теоретичні питання, які необхідно висвітлити і продемонструвати студентам. Адже медсестра, за якою будуть закріплені студенти, не тільки теоретично пояснює, а й практично демонструє виконання медсестринських маніпуляцій, ділиться власним досвідом.

На базі КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» сформовано локальну комп’ютерну мережу: в поліклінічно-діагностичному центрі у форматі єдиного електронного медичного простору з 1 червня 2008 року введено комп’ютерний програмний продукт «Поліклініка» з електронними статистично-обліковими формами звітності амбулаторно-поліклінічного закладу. В стаціонарних відділеннях вводять програму «Стаціонар».

Тому всі медсестри поліклініки пройшли, а в стаціонарних відділеннях незабаром будуть проходити навчання щодо набуття нави-

У 2007 році медсестра хірургічного відділення Т. О. Квасніцька стала дипломантом I Всеукраїнського конкурсу «Кращий за фахом-2007»

чок роботи з комп’ютером, оволодіння відповідними комп’ютерними програмами «Поліклініка», «Стаціонар» та програмою «Web-оглядач», що дає доступ до всесвітньої мережі «Інтернет», локального Інтернет-ресурсу університетської лікарні «TOKL-net».

Це ще один етап у навчанні молодших медичних спеціалістів, який приводить до фахового росту, оскільки відкриває двері величного інформаційного простору.

Великий позитивний вплив на навчальний процес має конкурс «Кращий за фахом». Такий конкурс — це не тільки навчання (нові тестові завдання, практичні навички, ситуаційні задачі), а й згуртування колективів відділень та колективу лікарні в цілому.

Молодші медичні спеціалісти університетської лікарні неодноразово ставали призерами обласних та всеукраїнських конкурсів фахової майстерності.

З реформуванням практичної ланки медсестринства, а саме з введенням посад координатора, заступника головного лікаря з медсестринства, значно зросла активність медсестер у здобутті вищої медсестринської освіти.

На даний час у КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» працюють:

- магістри медсестринської справи — 3;
- старші медсестри-бакалаври — 7;
- резерв старших медсестер-бакалаврів — 5;
- медсестри-бакалаври — 39.

У 2011 році медсестра ортопедотравматологічного відділення К. Р. Слободян (крайня зліва) стала переможцем обласного конкурсу «Краща медична сестра-2011»

ЦЕНТР ЕКСПЕРТИЗИ ТИМЧАСОВОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ЯКОСТІ ЛІКУВАЛЬНО-ДІАГНОСТИЧНОГО ПРОЦЕСУ

Керівник центру експертизи тимчасової непрацездатності та якості лікувально-діагностичного процесу Л. В. Задорожна

Система контролю за якістю надання медичної допомоги базується на медико-експертних стандартах. Медико-експертні стандарти включають: клініко-статистичні групи за профілем, термін лікування, стандарти якості обстеження і лікування, категорії складності обстеження і лікування. Контроль за якістю проводять на 3 рівнях.

Рівні контролю: перший — завідувач структурного підрозділу, другий — заступник головного лікаря з лікувальної роботи, третій — заступник головного лікаря з експертизи.

Налагоджена система контролю дала можливість оцінити діяльність на кожному рівні, своєчасно виявити й усунути недоліки лікувально-діагностичного процесу. Результати аналізу організації та якості надання медичної допомоги заслуховують на оперативних нарадах, засіданнях правління з контролем за виконанням запланованих заходів.

Моніторинг показників роботи стаціонарних відділень за моделями кінцевих результатів сприяє динамічному щомісячному кон-

Проведення експертизи тимчасової непрацездатності та якості лікувально-діагностичного процесу забезпечують лікарсько-консультативна комісія (ЛКК), відділ медичної статистики та методичної роботи, завідувачі стаціонарних відділень.

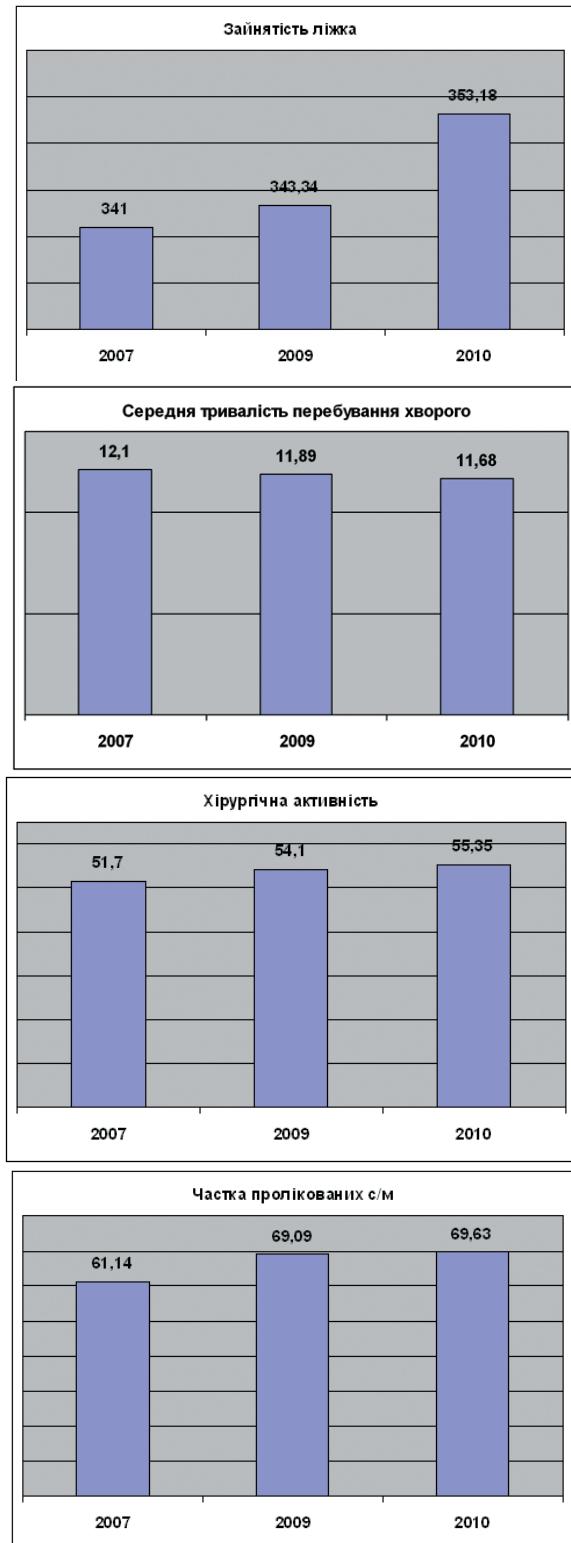
Завданнями центру є:

1. Контроль за якістю лікувально-діагностичного процесу згідно з протоколом медичних технологій за профілем.
2. Контроль за виконанням планових показників роботи за моделями кінцевих результатів.
3. Експертиза тимчасової непрацездатності.
4. Обробка медико-статистичної інформації.
5. Впровадження інформаційних технологій у діяльність університетської лікарні.
6. Методична робота.

В університетській лікарні протягом 2 останніх років проводять роботу з удосконалення системи контролю за якістю лікувально-діагностичного процесу, що дає можливість забезпечити дотримання протоколу медичних технологій за профілем, працювати над удосконаленням ведення медичної документації.

тролю за їх виконанням. У 2010 році зменшилась середня тривалість лікування, покращились показники, а саме: зайнятість ліжка, хірургічна активність, частка пролікованих сільських мешканців (с/м).

Важливою складовою лікувально-діагностичного процесу є експертиза тимчасової непрацездатності, центром проведення якої в області є університетська лікарня. Хворих направляють сюди для верифікації діагнозів, обстеження і лікування у спеціалізованих відділеннях третинного рівня складності надання медичної допомоги, комплексної оцінки порушень функціонального стану організму, що визначають тимчасову втрату працездатності, встановлення строку непрацездатності, визначення клінічного та трудового прогнозу відповідно до встановленого діагнозу. Лікарсько-консультативна комісія в сучасних умовах співпрацює з фондами соціального страхування, страховими компаніями, правовими органами у проведенні контролю за дотриманням чинних нормативно-правових актів з експертизи тимчасової непрацездатності.

З метою інтенсифікації лікувально-діагностичного процесу, оперативної обробки та аналізу статистичної інформації впроваджено програмні продукти «Поліклініка», «Стационар», «Кадри», створено електронні реєстри хворих на цукровий діабет «Синадіб», постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС.

Організаційно-методична робота спеціалістів університетської лікарні сприяє поліпшенню наступності й взаємозв'язку з лікувально-профілактичними закладами області.

Відділ медичної статистики та методичної роботи створено з метою забезпечення медико-статистичною інформацією правління та медичних працівників для управлінської і трудової діяльності.

Завідувач відділу медичної статистики та методичної роботи П. Я. Слободянюк

Основними з пріоритетних напрямків роботи в 2010 і 2011 роках були впровадження сучасних інформаційних технологій для підвищення ефективності статистичної інформації, проведення статистичного аналізу з встановленням вірогідності статистичної інформації та визначенням закономірностей статистичної динаміки.

До січня 2012 року планується ввести в дію проект побудови єдиного медичного інформаційного простору закладів охорони здоров'я Тернопільської області — створення електронного реєстру пацієнтів та єдиного електронного реєстру листків непрацездатності.

ЦЕНТР КАДРОВОЇ СЛУЖБИ ТА ЮРИДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Керівник центру кадрової служби
та юридичного забезпечення
(начальник відділу кадрів) М. І. Власюк

В організації управління закладом велику увагу приділяють людському фактору, підвищенню якості роботи й творчої віддачі кадрового потенціалу, поліпшенню фахової підготовки і використанню спеціалістів з урахуванням їх професійного та кваліфікаційного рівнів.

На сьогодні діяльність КЗ ТОР «Тернопільська університетська лікарня» забезпечують 1196 працівників, з них:

— 202 лікарі, в тому числі 118 — вищої, 34 — першої, 25 — другої кваліфікаційних

категорій, серед них 11 кандидатів медичних наук, 2 заслужених лікарі України;

— 24 лікарі-інтерни;

— 471 молодший медичний спеціаліст, у тому числі 162 — вищої, 47 — першої, 79 — другої кваліфікаційних категорій, з них вищу медсестринську освіту (магістр) здобули 3 особи, базову вищу (бакалавр медицини) — 39 осіб;

— 322 особи молодшого медичного персоналу;

— 177 осіб інженерно-технічного персоналу.

Основними завданнями центру є:

1. Організація роботи щодо підбору та розміщення кадрів з урахуванням їх професійного і кваліфікаційного рівнів.

2. Забезпечення постійного підвищення фахової кваліфікації лікарів та молодших медичних спеціалістів шляхом:

а) проходження курсів удосконалення, атестації, стажування в клініках України та за кордоном;

б) здобуття наукових ступенів медичним персоналом та вищої медичної освіти молодшими медичними спеціалістами.

3. Формування дієвого резерву кадрів для висування їх на керівні посади.

4. Забезпечення юридичного супроводу діяльності лікарні, надання консультацій працівникам лікарні з організаційно-правових та інших юридичних питань.

5. Ведення діловодства відповідно до чинного законодавства України.

ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКИЙ СЕКТОР

Фінансово-господарський сектор — один із важливих підрозділів університетської лікарні, який проводить комплексний економічний аналіз її діяльності, керує роботою з техніко-економічного планування, здійснює оперативний облік діяльності закладу, веде бухгалтерську і статистичну звітність у встановленому законодавством порядку.

До складу фінансово-господарського сектору входять:

1. Централізована бухгалтерія, що обслуговує університетську лікарню, курси, які при ній організовують, та лабораторію контактної корекції зору, що є госпрозрахунковою одиницею. Штат бухгалтерії налічує 16 працівників, у тому числі 2 економісти.

2. Господарська служба, яка здійснює матеріально-технічне забезпечення лікувально-діагностичного процесу в лікарні, створює належній безпечні умови перебування хворих і персоналу. Господарська служба налічує 83

Керівник фінансово-господарського сектору, заступник головного лікаря з економічних питань С. А. Устимчук

працівники. До її складу входять інженерна служба, служба матеріально-технічного постачання, електрики, сантехніки, оператори кисневого розподільчого пункту, столяри, оператор телефонного зв'язку, ліфтери, водії, швачки, бібліотекар, завідувачі складів.

3. Харчоблок, який забезпечує хворих якісними дієтичними продуктами харчування власного виробництва в належному асортименті згідно з меню-рекладкою. На даний час у харчоблоці працюють лікар-дієтолог, 2 медсестри з дієтичного харчування, шеф-кухар, 7 кухарів та 11 кухонних працівників.

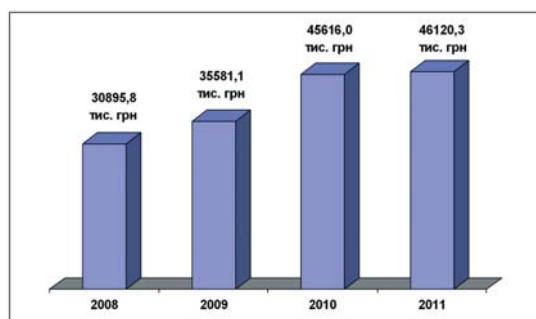
З метою вирішення питань щодо матеріального, медикаментозного, технічного забезпечення підрозділів університетської лікарні, проведення поточних і капітальних ремонтів, а також раціонального використання бюджетних коштів фінансово-господарський сектор розробляє техніко-економічні обґрунтування при закупівлях. Він проводить моніторинг цін та складає річні й перспективні плани закупівель медикаментів, виробів медичного призначення, обладнання, продуктів харчування, паливно-мастильних матеріалів та ін.

У 2011 році заплановано:

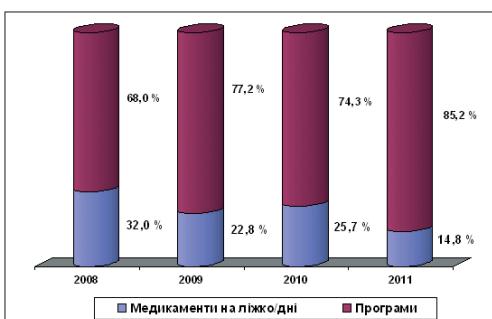
- розпочати реконструкцію радіологічного корпусу під лабораторний комплекс та центральну стерилізаційну;

- провести капітальний ремонт приміщень філії відділення гемодіалізу на базі Кременецької КЦРЛ;

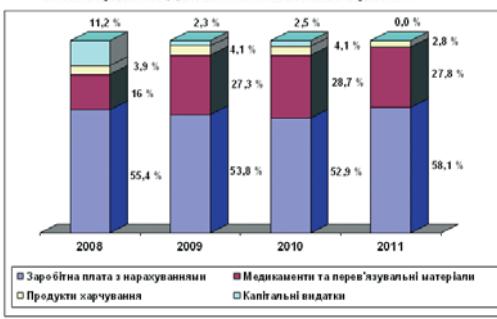
- придбати необхідне обладнання.

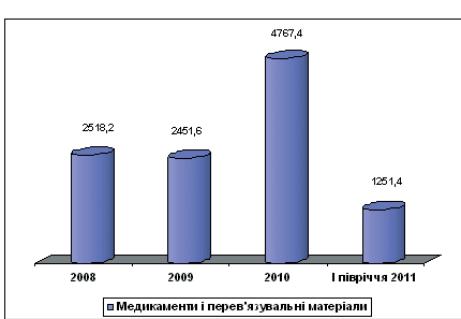
Кошторис видатків на 2008-2011 роки

Розподіл коштів медикаментозного забезпечення

Структура основних видатків на 2008-2011 роки

Позабюджетні кошти на 2008-2011 роки (тис. грн)